

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MÜZE EĞİTİMİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

ELİF GÜRBÜZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

DOÇ. DR. AYŞE MENTİŞ TAŞ

Konya-2017

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

i

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ**Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü****BİLİMSEL ETİK SAYFASI**

Adı Soyadı	Elif GÜRBÜZ
Numarası	118302031003
Ana Bilim / Bilim Dalı	Temel Eğitim Ana Bilim Dalı/ Sınıf Eğitimi Bilim Dalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
Tezin Adı	Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)ELİF GÜRBÜZ

YÜKSEK LİSANS TEZ KABUL FORMU

T. C.

NECMETTİN ERBAKAN
ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Adı Soyadı	Elif GÜRBÜZ		
Numarası	118302031003		
Öğrencinin	Ana Bilim / Bilim Dalı	Temel Eğitim Ana Bilim Dalı/ Sınıf Eğitimi Bilim Dalı	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐
Tezin Adı	Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi		

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan "Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı bu çalışma ~~22.06.2017~~ tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Doç. Dr. Ayşe Mentiş Taş	Danışman	
Yrd. Doç. Dr. Tuba C. ÖZKARAR	Üye	
Yrd. Doç. Dr. Nihal YILMAZ	Üye	

ÖNSÖZ

Araştırmamın her aşamasında yanımda olan, beni motive eden, desteğiyle bana güç veren, bilgisinden, deneyimlerinden ve hoşgörüsünden beslendiğim saygı değer kıymetli hocam ve yol göstericim Doç. Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ' a; her daim maddi ve manevi desteklerini hissettiğim biricik ailem olan, babam Halim GÜRBÜZ, annem Songül GÜRBÜZ, kardeşlerim Kevser GÜRBÜZ ve Kadir GÜRBÜZ' e; yanımda ve kalbimde olan, tezin her aşamasında desteğini esirgemeyen başta Kadriye SELVİ olmak üzere tüm dostlarıma; anketlerin uygulanma sırasında yardımlarını gördüğüm okul yöneticilerine ve öğretmenlere sonsuz teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Elif GÜRBÜZ

T. C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı	Elif GÜRBÜZ		
Numarası	118302031003		
Ana Bilim / Bilim Dalı	Temel Eğitim Ana Bilim Dalı/ Sınıf Eğitimi Bilim Dalı		
Programı	Tezli Yüksek Lisans	☒	Doktora ☐
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ		
Tezin Adı	Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi		

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesidir.

Araştırmanın çalışma evrenini, 2012-2013 eğitim- öğretim yılı II. dönemi ve 2013-2014 eğitim-öğretim yılı I. döneminde Konya merkez ilçelerindeki (Karatay, Meram, Selçuklu) ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmuştur. Çalışma evreninin geniş olması sebebiyle, Konya ili merkez ilçelerindeki ilkokullardan küme örnekleme yoluyla örneklem alınmıştır. Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesine yönelik üçlü likert tipli ölçek geliştirilmiştir. Ölçek, uzmanların yardımına başvurularak araştırmacı tarafından geliştirilmiş olup iki kere uygulanmıştır. İlk uygulama, 185 sınıf öğretmeni üzerinde

gerçekleştirilmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik testleri yapılmış olan ölçek, ikinci uygulamada 266 sınıf öğretmenine uygulanmıştır.

Araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırma bulguları incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutları ve “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamına ilişkin görüşlerinin “kısmen” katılım düzeyinde olduğu, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ise “evet” katılım düzeyinde olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine, yaşlarına, mezun oldukları okul türüne, okuttukları sınıf düzeyine ve medeni duruma göre; “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutları puanları ve “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin toplam puanları arasındaki farkın anlamlı olmadığı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında mesleki kıdemlerine göre ise; “Müzelerin Eğitime Etkisi” puanları arasında mesleki kıdemi düşük olan sınıf öğretmenlerinin lehine anlamlı fark olduğu, fakat “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyut puanları ve “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin toplam puanları arasında mesleki kıdeme göre anlamlı farklılıkların olmadığı görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: müze, müze eğitimi, sınıf öğretmeni

T. C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı	Elif GÜRBÜZ	
Numarası	118302031003	
Ana Bilim / Bilim Dalı	Temel Eğitim Ana Bilim Dalı / Sınıf Eğitimi Bilim Dalı	
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ	
Tezin İngilizce Adı	Examination of Classroom Teachers' Views on Museum Education According to Various Variables	

SUMMARY

The main purpose of this study is to examine classroom teachers' views on museum education according to various variables.

The study universe is made up of classroom teachers who had been working at Konya's central districts (Karatay, Meram, Selçuklu) during the second semester of 2012-2013 academic year and first semester of 2013-2014 academic year. Since the universe was too big, the a study sample was selected from the elementary schools of Konya's central districts using cluster sampling method. A three point likert scale titled "Museums and Education in Museums", was developed for the purpose of examining classroom teachers' views on museum education. Getting help from experts during the developmental stage, the scale was developed by the researcher and administered twice. The scale was administered to 185 classroom teachers first. After

passing the validity and reliability tests, the scale was later administered to 266 classroom teachers.

Relational survey model, one of the qualitative research methods, was used in the study.

When the study findings are examined, it is seen that classroom teachers' views are at the "partially" level in the scale's "The Effect of Museums on Education" and "The Effect of Museums of Personal Development" sub-dimensions and in the scale's total, whereas classroom teachers' views are at the "yes" level in the scale's "Expectations in Museums about Education" sub-dimension.

It is also seen that there are significant differences between the scale's "The Effect of Museums on Education", "Expectations in Museums about Education" and "The Effect of Museums of Personal Development" sub-dimension scores and the scale's total scores according to classroom teachers' sex, age, type of school where they have graduated from, the class level they teach and their marital status. When classroom teachers' views on museum education is examined according to professional seniority, while there is a significant difference in favor of teachers with less seniority between the "The Effect of Museums on Education" sub-dimension scores, there are no significant differences between the "Expectations in Museums about Education" and "The Effect of Museums of Personal Development" sub-dimension scores and the scale's total scores according to professional seniority.

Key Words: Museum, Museum Education, Classroom Teacher

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
YÜKSEK LİSANS TEZ KABUL FORMU	iii
ÖNSÖZ	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xii

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2 Problem Cümlesi ve Alt Problemler	3
1.3 Araştırmanın Amacı	3
1.4 Araştırmanın Önemi	4
1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.6 Varsayımlar	5
1.7 Tanımlar ve Kısaltmalar	5

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1 Müze.....	7
2.2 Müzenin Tarihsel Gelişimi.....	7
2.3 Türkiye'de Müzelerin Tarihi	10
2.4 Müze Çeşitleri	13
2.4.1 Koleksiyonlarına Göre Müzeler	13
2.4.2 Bağlı Oldukları Yönetim Birimine Göre Müzeler.....	16
2.4.3 Hizmet Ettikleri Bölgeye Göre Müzeler.....	18
2.4.4 Hitap Ettikleri Kesime Göre Müzeler.....	18

2.4.5 Koleksiyonlarını Sergiledikleri Mekâna Göre Müzeler	19
2.5.6 İşlevlerine Göre Müzeler	20
2.5 Müze ve Eğitim	21

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	35
----------------------------------	-----------

BÖLÜM IV

YÖNTEM	37
---------------------	-----------

4.1 Araştırma Modeli	37
4.2 Evren ve Örneklem	37
4.3 Veri Toplama Araçları	38
4.3.1 Maddelerin Yazılması	38
4.3.2 Uzman Görüşlerinin Alınması.....	38
4.3.3 Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması	39
4.4 Verilerin Analizi.....	47

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR	48
-----------------------------------	-----------

5.1 Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşleri Ne Şekildedir?	48
5.2. Sınıf öğretmenlerinin müze eğitime ilişkin görüşleri arasında cinsiyete göre puanlar arasında anlamlı bir fark var mıdır?	51
5.3. Sınıf öğretmenlerinin müze eğitime ilişkin görüşleri arasında yaş değişkenine göre puanlar arasında anlamlı bir fark var mıdır?.....	55
5.4. Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Puanlar Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?.....	59
5.5. Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Mesleki Kıdeme Göre Puanlar Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?	63
5.6. Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Okutulan Sınıfa Göre Puanlar Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?	70
5.7. Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Medeni Duruma Göre Puanlar Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?	75

BÖLÜM VI

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	79
6.1 Sonuç ve Tartışma.....	79
6.2. Öneriler	82
KAYNAKLAR	84
EKLER	90
ÖZGEÇMİŞ	99

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. KMO ve Barlett Testi Sonucunda Elde Edilen Bulgular	40
Tablo 2. Temel Bileşenler Analizi Sonucunda Faktörlere İlişkin Elde Edilen Bulgular	40
Tablo 3. Maddelere İlişkin Elde Edilen Faktör Yük Değerleri	42
Tablo 4. Nihai ölçekte yer alan boyutlar ve ilgili maddeler	43
Tablo 5. Nihai Ölçekte Yer alan Maddelere ait Madde-Toplam Korelasyonları	45
Tablo 6. Verilerin Normal Dağılıma Uygunluğu İçin Kolmogrov-Smirnov Testi...	47
Tablo 7. Müze Eğitimine İlişkin Boyut ve Madde Bazında Katılım Düzeyleri	48
Tablo 8. Cinsiyet Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler	52
Tablo 9. Cinsiyete göre Mann Whitney U testi Sonuçları	54
Tablo 10. Yaş Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler	55
Tablo 11. Yaş seviyesine göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	58
Tablo 12. Mezun olunan okul Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler	60
Tablo 13. Mezun olunan okul türüne göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	63
Tablo 14. Mesleki kıdem Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler	64
Tablo 15. Mesleki kıdeme göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	68
Tablo 16. Okutulan sınıf Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler	71
Tablo 17. Okutulan sınıf düzeyine göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	74
Tablo 18. Medeni Durum Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler	75
Tablo 19. Medeni duruma göre Mann Whitney U testi Sonuçları	78

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Müzeler, bir toplumun tarihî, kültürel ve doğal zenginliklerinin belge, anıt, kalıntı, eşya ya da sanatsal obje olarak saklandığı, korunduğu ve sergilendiği mekânlardır.

Müze; toplumun bilimsel ve kültürel geçmişini yansıtan ve geleceğini belirleyecek öğeleri araştıran, ortaya çıkaran, koruyan, sergileyen, kanıtlayan ve yaşatan yaygın bir eğitim kurumudur (Atagök,1999; Akt;Utku, 2008).

A. Allan; müzenin tanımını bina ile bağdaştırarak yapmıştır. Allan' a göre (1963) müze; koleksiyonları inceleme, araştırma ve zevk almak maksadıyla yapılmış binadır. Madran (1999:6) müzeyi, *"Toplumun ve gelişiminin hizmetinde olan, halka açık, insana ve yaşadığı çevresine tanıklık etmiş malzemelerin üzerinde araştırmalar yapan, toplayan, koruyan, bilgiyi paylaşan ve sonunda inceleme, eğitim ve zevk alma doğrultusunda sergileyen, kâr düşüncesinden bağımsız, sürekliliği olan bir kurum"* olarak tanımlamıştır (Akt;Şahan, 2005).

Atagök'e göre (1985) müze; ait olduğu toplum için büyük bir öneme sahiptir. Toplanan nesnelere ve sanat eserleri, o toplumun sanatsal ve kültürel geçmişini yani o toplumun kimliğini gösterir. Toplum, müze sayesinde geçmişini unutmaz. Müze, topladığı geçmişe ait nesne ve yapıtları yalnızca korumaz, aynı zamanda topluma sergileyerek nesnelere aracılığıyla geçmiş kültürü arasında köprü kurarak geçmiş kültürünü algılamasını, değerlendirmesini ve yeniden yapılandırmasını sağlar. Bu işlev, müzeye eğitim kurumu özelliği kazandırır.

Hooper- Greenhill' e göre (1999) ise müzeler, 19. yüzyılın başlarından itibaren okullar ile yakın ilişki kurmuşlardır. Müzeler ile okulların ilişkisi; müzelere okul gezileri yapılması ve müzeler tarafından nesnelere okullara ödünç olarak verilmesi ile başlamıştır (Akt; Kapan, 2011).

Bilgi aktarımında ezberciliğin temel alındığı edilgen bir sistemden öğrencinin araştırarak edindiği, analiz ve sentez yoluyla yaratıcı bir sonuca ulaştığı eğitim sistemlerine geçiş, öğrencilerin okul kütüphane ve laboratuvarlarının yanı sıra müzelere gitmesini sağlamıştır(Atagök,1999;Akt; Kapan,2011). Rebetez' e göre (1969) müzeler; bir şeyler öğretmeli, kişinin yaratıcı güçlerini geliştirmeli, kişiyi topluma hazırlamalı ve boş zamanlarla ilgili faaliyetlerle birleştirmelidir(Akt;Şahan, 2005).

Müzelerde koleksiyonların kullanılmasıyla ziyaretçilerde merak, ilgi ve heyecan oluşturacak eğitim programları ve uygulamalı etkinlikler hazırlama süreçlerine müze eğitimi denir(Çıldır ve Karadeniz,2014). Müze eğitimi, ziyaretçilerin gelişimlerini müzede bulunan objeler ve sanat yapıtları aracılığıyla sağlama sürecidir. Müze eğitimi, müze ziyaretçisi ile müze koleksiyonu arasındaki etkileşim ile başlar. Farklı ziyaretçi grupları, bu koleksiyonlara ulaştığında onların koleksiyonlardan kendi yaşantıları hakkında anlam çıkarmaları sonucunda müzelerden öğrenme gerçekleşecektir (Tezcan Akmehmet,2013; Akt;Demir, 2015).

Çağdaş eğitim anlayışı, çocuklarda hayal gücünün ve yaratıcılığın gelişmesini ön planda tutar. Hayal gücü geniş ve yaratıcılığı gelişmiş bir kimse okul yaşamı boyunca bilgileri ezberleyen diğer bir kişiden daha verimli olacaktır. Bu kişiler ezberci bireylere göre çok daha açıktırlar. Bu nedenle eğitimin başlıca amacı; yaratıcı gücü gelişmiş, estetik duyguya sahip bireyler yetiştirmektir. Bu amaç doğrultusunda yararlanılacak kurumların arasına müzeler de girmektedir. Müzeler; estetik duygunun, yaratıcılığın ve hayal gücünün geliştirilmesinde ideal kurumlardır (Erdoğan,2003).

Öğrenciler, okulda öğrendikleri kuramsal bilgileri yaşamla ilişkilendiremedikleri için bu bilgileri uzun süreli belleğe aktarmada zorluk yaşarlar. Bu nedenle de kullanılmayan bilgi unutulmaya mahkûmdur. Müzeler, başta sosyal ve fen bilimleri olmak üzere görsel sanatlar, müzik gibi pek çok dersin somut örneklerinin ve bu dersler ile ilintili nesnelere bulunduğu mekânlardır. Okulda öğrenilen ve kısa sürede unutilan kuramsal bilgiler, ölü bilgilerdir. Müzede bu bilgiler canlandırılabilir. Öğrenci, bilgiyi kendi yaşantısı ile ilişkilendirebileceği için bilgiyi anısal (episodik) belleğe gönderecektir.

Yaratıcı ve eleştirel düşünebilen, kendini rahatlıkla ifade edebilen, problemlere çözümler üretebilen, sosyal ve estetik becerileri gelişmiş, ait olduğu toplumun geçmiş kültürü ile bağ kurabilen, öğrenmeye meraklı olan özgüvenli bireylerin yetişmesinde sınıf öğretmenlerinin yadsınamaz rolleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin, yeniliklere açık; öğrenmek için öğrencilerine fırsat veren; somut, soyut ve farklı etkinlikler ile öğrencileri öğrenme zevki ile buluşturabilen özelliklere sahip olması gerekir. Bu bağlamda öğretmenlerin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi önem arz etmekte olup problem durumu olarak ele alınmıştır.

1.2 Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi problem cümlesini oluşturmaktadır. Problem cümlesine dayalı olarak aşağıda verilen 7 alt probleme cevap aranmıştır.

- 1.) Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri ne şekildedir?
- 2.) Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?
- 3.) Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında yaşa göre anlamlı farklılık var mıdır?
- 4.) Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında eğitim durumuna (mezun oldukları okul) göre anlamlı farklılık var mıdır?
- 5.) Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık var mıdır?
- 6.) Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında okutulan sınıfa göre anlamlı farklılık var mıdır?
- 7.) Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında medeni duruma göre anlamlı farklılık var mıdır?

1.3 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı; sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin cinsiyet, yaş, eğitim durumu (mezun oldukları okul), mesleki kıdem, okuttukları sınıf ve medeni durum değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir.

1.4 Araştırmanın Önemi

Çağdaş toplumların üzerinde önemle durdukları konulardan biri de kültür aktarımını geleneksel öğretim yoluyla değil de yapılandırmacı yaklaşım yöntemleriyle sağlanmasıdır. Bu noktada müze eğitiminde yeni yaklaşımların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Ülkemizde son yıllarda çalışmaların yoğunlaşmış olduğu müze eğitimi sadece kültür aktarımı noktasında değil, bilimsel keşiflerin çocuklarca tekrar keşfedilmesi, doğanın derinliklerinde kendisinin ve çevresinin farkına varması, sanata olan bakış açısının geliştirilmesinde yaparak yaşayarak öğrenme ile kalıcı bilgiler edinerek olumlu tutum geliştirmesine olanak sağlar.

Nitekim ki çocukların eğitiminde; formal eğitimin verildiği okullar, bu eğitimin verilmesine rehberlik eden öğretmenler ve onların görüşleri, düşünceleri, tutumları önemli rol oynamaktadır. Öğretmenlerin müze eğitimine ilişkin görüşleri, öğrencilerin müzeye olan bakış açısını, yaratıcı düşünme becerilerini, estetik beğenisini, tarihsel bilincini, geçmiş ile günümüz arasındaki bağı ne denli kurabileceğini belirleyecektir.

1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma; 2012-2013 eğitim- öğretim yılı II. dönemi ile 2013- 2014 eğitim- öğretim yılı I. dönemi Konya ili merkez ilçelerinde görev yapan sınıf öğretmenlerine uygulanan ölçek ile sınırlıdır.

1.6 Varsayımlar

Bu tez çalışmasında, araştırmaya katılan öğretmenlerin, geliştirilmiş olan ölçeği samimiyetle hiçbir etki altında kalmadan yanıtladıkları varsayılmıştır.

1.7 Tanımlar ve Kısaltmalar

ICOM: The International Council of Museums- Uluslararası Müzeler Konseyi- BM Ekonomik ve Sosyal Konseyi'ne (ECO-SOL) ve UNESCO'ya müzelerle ilişkili konularda danışmanlık görevi yapmak üzere 1947'de oluşturulan uluslararası kuruluş (<http://www.ansiklopedi.biz/ansiklopedi/uluslararasi-muzeler-konseyi-nedir/15/02/2016> tarihinde erişildi).

prototip: İlk örnek, model.

IMOGA Grafik Sanatlar Müzesi: İstanbul Museum of Graphic Arts- İstanbul Grafik Sanatlar Müzesi.

agrandisman: Fotoğraf ve resimlere boyut kazandırma işlemi, büyültme (<http://kelimeler.net/AGRAND%C4%B0SMAN-kelimesinin-anlami-nedir/05/02/2016> tarihinde erişildi).

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization- Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

gerantoloji: Yaşlanmanın ve yaşlılığın bilimi

amfora: Gövdesinden daha ince olan boyun kısmının altında dibe doğru daralarak sonlanan iki kulplu, antik dönemlere özgü bir çeşit Yunan çömleği. (<http://www.turkcebilgi.com/amfora/> 15/02/2016 tarihinde erişildi).

kolaj: Düz bir yüzey üzerine fotoğraf, gazete kâğıdı, ve benzeri nesnelerin yapıştırılmasıyla ve bazen boya ile de karıştırılarak uygulanan bir resimleme tekniğidir. (<http://www.turkcebilgi.com/kolaj/> 15/02/2016 tarihinde erişildi).

BKG: Bilkent Kültür Girişimi

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

replika: Kopya.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Müze

Müze denilince ilk akla gelen geçmiş zamanlardan günümüze kadar gelebilmiş nesnelere veya sanat eserlerinin korunup sergilendiği binalar olur. Aslında müzeler, geçmişten günümüze insanlık tarihi misyonunun öğreticisi konumundadır (Abacı, 2005).

Müze, toplumun ve onun gelişiminin hizmetinde olan halka açık, insana ve yaşadığı çevreye tanıklık eden materyaller üzerinde araştırma yapan, toplayan, koruyan, bilgiyi paylaşan, inceleyen ve bu materyalleri eğitim amacı ile topluma estetik zevkler verebilme doğrultusunda sergileyen, bağımsız, sürekliliği olan kuruluşlardır. (ICOM,1995)

Müze, önceleri “geçmiş zamanlardan kalan önemli kültür parçalarının saklandığı yer” olarak görülürken artık günümüzde öğretimde kullanılacak otantik nesne konumundadır. Farklı müze tanımları arasından Atagök 'e göre (1999:137) müze; *"Gözlem, mantık, yaratıcılık, hayal gücü ve beğeni duygusunun oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunabilecek başlıca yaygın eğitim kurumlarıdır."* (Akt; Akyürek, 2011)

2.2 Müzenin Tarihsel Gelişimi

Müze kelimesi, ilham perilerinin (muses) düşünme yeri veya tapınağı anlamına gelen Yunanca "mouseion" kelimesinden gelmektedir. Şapolyo' ya göre (1936); Akaların en büyük tanrıları olan Zeus'un dokuz kızı vardı. Bu kızlara "müz" denirdi. Bu dokuz kız şarkılar söyleyip dans ederek tanrı Apollon'a eşlik ederlerdi. Aynı zamanda kızlardan her biri güzel sanatlardan birini icra ederlerdi. "Müz" adı verilen bu kızlar için bir tepede "müze" denilen bir bina yapılmıştır (Onur, 2012; Buyurgan & Buyurgan, 2012).

Tarihte doğa nesnelерinin ve sanat yapıtlarının bir araya getirilmesi ilk defa Paleolitik Çağ (M.Ö. 100.000-40.000) mezarlarında rastlanmıştır. Eski Mısır ve Mezopotamya'da değerli eşyalar, mabetler, mezarlar, saraylarda ve kutsal mekânlarda sergilenirdi. Bu sergilerde; savaşlarda galip gelen hükümdarların ele geçirdikleri ganimetler de bulunurdu. Bu ganimetlerin sergilenme amacı, halka hükümdarın kuvvet ve kudret sahibi olduğunu göstermek olmuştur (Yücel, 1999; Akt. Ekelik, 2010).

Sanatsal içerik taşıyan objelerin bilinçli olarak toplanması ilk kez eski Yunan'da görülmüştür. Başlangıçta dinî özellik taşıyan objelerin, ardından değerli mücevheratların, sanatsal objelerin, savaş sonrasında kralların ve hükümdarların ele geçirdikleri ganimetlerin toplanıp biriktirilmesi günümüz müzeciliğinin ilk basamaklarını oluşturmuştur(Gürkan, 2004).

M.Ö. 280 yılında Kral Ptoleme Fiadelf tarafından İskenderiye'de kurulan müze günümüz müzesinin öncüsüdür. Rönesans sırasında bazı klasik nesnelер toplanarak manastır, kilise ve bazı saraylarda oluşturulan salonlarda sergilenirdi. Ancak bu değerli ve estetik objeleri sadece asiller görebilirdi (Onur, 2012; Buyurgan & Buyurgan, 2012).

XVI. yüzyılda koleksiyonlar bilinçli olarak halka açılmaya ve bugünkü müzecilik zihniyeti oluşmaya başladı. İngiltere'de ilk kamu müzesi, Oxford Üniversitesi'nde İngiliz koleksiyoncu ve tarihçi Elias Ashmolean 'ın koleksiyonundan faydalanılarak 1683 yılında açılan Ashmolean Müzesi'dir. Zamanla Ashmolean Müzesi'ndeki eserler çoğalmıştır. Böylece British Museum'un temelleri atılmıştır. Müzelerin gelişimine bilim ve eğitim kuruluşlarının koleksiyon yapmaları ve müze kurmaları da katkı sağlamıştır. XIX. yüzyılın sonlarında Avrupa ve Amerika dışında fazla müze yoktu (Onur, 2012; Buyurgan & Buyurgan, 2012; Gürkan, 2004).

Fransa'da müzeciliğın Fransız Devrimi (1789) ile başladığı söylene de aslında müzecilik anlayışı çok daha önceleri başlamıştır. I. Françoise ve XIV. Louis gibi Fransa krallarının ve saraya yakın soyluların koleksiyonlarına devrimden sonra el konulmuştur. Bu koleksiyonlar da 1793 yılında Paris'te açılmış olan Louvre

Müzesi'nin oluşumuna büyük katkılar sağlamıştır. Şapolyo' ya göre (1936), 1750 yılında Paris'te "Lüksemburg Müzesi" adıyla dünyanın ilk resmi müzesi kurulur. (Onur,2012; Gürkan,2004; Buyurgan & Buyurgan,2012).

Almanya'daki müzeciliğin temelleri XVII.-XVIII. yüzyıllar arasında Alman saraylarında toplanan koleksiyonlar ile oluşturulmuştur. Özellikle, Münih ve Berlin'de toplanan antika koleksiyonların kaynağı Anadolu, Suriye ve Irak'ta yapılan kazılardan bulunmuş ve getirilmiş olan eserlerdir. Batur'a göre (1984), Almanya'da Wilhelm Von Bode Alman müzelerinin kalkınmasına çok büyük katkılar sağlamıştır (Gürkan, 2004; Ekelik, 2010).

XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra Avrupa'da müzecilik çalışmaları yaygınlaşarak müze sayısındaki artış dikkat çekici hale gelmiştir. II. Dünya Savaşı sonrasında müzeciliğe bakış açısının değişmesiyle halk ve yaşam sanatlarıyla ilgili objelerin sergilendiği folklor müzeleri, açık hava müzeleri gibi farklı türlerde müzeler kurulmaya başlanmıştır (Gürkan, 2004).

Amerika'daki müzecilik çalışmaları da XIX. Yüzyılın ikinci yarısında ivme kazanmıştır. Yalnız Amerikalılar müzeleri eğitim kurumu olarak görmüşlerdir ve bu alanda oldukça büyük bir gelişim göstermişlerdir. Amerika müzecilik çalışmaları ile Avrupa'yı geride bırakmıştır. Amerika'daki Smithsonian Enstitüsü dünyanın en büyük müzelerinden birisidir. Batur' a göre (1984); XX. yüzyılın başlamasıyla Avrupa müzeciliği ile Amerikan müzeciliği yarışa girmiştir. Amerika'daki müzeler, üniversiteler ile işbirliği içine girmişlerdir. Değişik kıtalarda ve Amerika'da yapılan kazılar sonucu ele geçirilen eşsiz eserlerle Amerikan müzeleri zenginleştirilmiştir. Ayrıca çocuklara özel ayrı müzeler ve ayrı bölümler de açılmıştır (Gürkan, 2004; Ekelik, 2010).

Atagök' e göre (1985); "Müze, ait olduğu toplum için önemlidir. Topladığı nesnelere ya da sanat yapıları o toplumun sanatsal ve kültürel geçmişini, bir anlamda o toplumun kimliğini gösterir. Toplumun geçmişini unutmamasını sağlar. Müze, topladığı geçmişe ait nesne ve yapıtları yalnızca korumakla kalmaz, sergileyerek topluma yeniden sunar. O toplumun sunulan nesnelere aracılığıyla geçmiş kültürünü

algılaması, değerlendirmesi ve gelecek için yeniden yapılandırmasını sağlayarak topluma karşı eğitim kurumu görevini de yapar.” (Akt; Abacı, 2005)

2.3 Türkiye'de Müzelerin Tarihi

Osmanlı dönemindeki eski eserlerin, nadide ve değerli eşyaların, sanat eserleri, hediye ve ganimetlerin toplanması ve saklanması ülkemizde müzeciliğin temelini oluşturmuştur. Amaç koleksiyonculuk olmasa da sonuç olarak çeşitli ve zengin bir koleksiyon meydana gelmiştir. Genellikle atalara saygı, geleneklere bağlılık ve estetik değerlere duyarlılıktan kaynaklanan bu anlayışlarla oluşturulmuş koleksiyonlar, özellikle XVI. yüzyıldan itibaren gelişmeye başlamıştır (Özkasım & Ögel, 2005).

İlk Türk genel müze düşüncesi, Harbiye Nazırı ve Tophane-i Amire Müşiri olan Fethi Ahmet Paşa'ya aittir. İstanbul'un fethinden sonra hem Osmanlılara ait hem de savaşlarda ganimet olarak elde edilen silahlarla savaş araç gereçlerinin toplandığı ve korunduğu mekân Aya İrini (Hagia Eirene) Kilisesi'dir. Sultan Abdülmecit 1845 yılında Yalova taraflarında yaptığı bir gezide “ İmparator Konstantin” yazılı taşlar görmüştür. Sultan Abdülmecit tarafından İstanbul'a gönderilen bu taşları Fethi Ahmet Paşa, Aya İrini (Hagia Eirene) Kilisesi'nde toplamıştır. Ali Paşa'nın sadrazamlığı sırasında askerî silah ve savaş araç-gereçlerinin yanı sıra Aya İrini Kilisesi'ne arkeolojik eserler de toplanmaya başlamıştır. Silah deposu (cebehane) olarak kullanılan Aya İrini Kilisesi, askerî malzemeleri içeren eserlerin bulunduğu "Mecma-i Eslaha-i Atika" (Eski Silahlar) ile arkeoloji müzesinin çekirdeğini oluşturan eserlerin bulunduğu "Mecma-i Asar-ı Atika" (Eski Eserler) olmak üzere iki bölümden oluşur (Buyurgan & Buyurgan, 2012; Abacı, 2005; Gürkan, 2004; Özkasım & Ögel, 2005; Ekelik, 2010).

Sultan Abdülaziz'in Avrupa ziyaretinden sonra Osmanlıların tarihî eserlere olan ilgisi yoğunlaşmaya başlamıştır. 1869'da Sadrazam Ali Paşa, “Mecmua-i Asar-ı Atika”nın ismini “Müze-i Hümayun” olarak değiştirmiştir. “İmparatorluk Müzesi” anlamına gelen “Müze-i Hümayun” terimlerinin ikisi de müzenin işlevleri açısından anlamlıdır. “Hümayun” terimi, kurumun imparatorluğun tamamını simgelediğini vurgular. “Müze” terimi ise, imparatorluğu oluşturan toprakların, tarihi eserler

aracılığıyla temsil edildiği mekândır. Müze-i Hümayun' un (İmparatorluk Müzesi) müdürlüğüne 1869 yılında Galatasaray Lisesi öğretmenlerinden İngiliz (İrlanda asıllı) Mr. Goold, 1872 yılında ise Alman Dr. Philipp Anton Dethier atanmıştır. 1874 yılında Müze-i Hümayun' un, Aya İrini Kilisesi'nden Çinili Köşk'e taşınması kararı alınmıştır. Lâkin taşınma, 1880 yılına kadar sürmüştür (Abacı, 2005; Buyurgan & Buyurgan, 2012; Shaw, 2004).

13 Şubat 1869 tarihinde ilk "Asar-ı Atika Nizamnamesi" (Eski Eserler Tüzüğü) yürürlüğe girmiştir. Bu nizamname ile kazılarda bulunan antika ve tarihî eserlerin yurt dışına çıkarılması engellenmiştir. Ancak 1874 yılında "Yeni Asar-ı Atika Nizamnamesi" nin yürürlüğe konulması ile kazılarda bulunan antika ve tarihî eserlerin yurt dışına çıkarılabilmesi resmîyet kazanmıştır. Bu tüzüğe göre kazılarda çıkan eserlerin üçte biri devlete, üçte biri kazı yapan kişiye, üçte biri de arazi sahibine kalıyordu. Kazı yapan kişi, payına düşeni yurt dışına çıkarabilme hakkına sahipti. Bu durum ülkemiz açısından büyük bir kusur ve noksanlık olarak görülmüştür. 1878 yılında "Müze Komisyonu" oluşturulmuştur. Bu komisyonun görevleri; müze yapılan Çinili Köşk'ün onarılmasına, eserlerin taşınmasına, kazıların düzenli yapılmasına ve müzenin eserleri sergilemesine yardımcı olmaktır. Beyoğlu 6. Daire Belediye Reisi olan Osman Hamdi Bey de komisyon üyeleri arasındadır (Abacı,2005; Buyurgan & Buyurgan, 2012; Ekelik, 2010; Hisar, 2010).

Dr. Philipp Anton Dethier'in ölümünün ardından 1881 yılında Osman Hamdi Bey, Müze-i Hümayun'un müdürlüğüne atanmıştır. Bu olay, "Türk Müzecilik Tarihi" açısından yadsınamaz bir öneme sahiptir. Yabancı müze yöneticileri devri sona ermiş, Türk müze yöneticilerinin dönemi başlamıştır (Abacı, 2005; Buyurgan & Buyurgan, 2012)

Osman Hamdi Bey, Fransa'da hukuk ve sanat eğitimi almıştır. Ressamlığı hiç bir zaman bırakmayan Osman Hamdi Bey, ülkesine döndükten sonra eğitimci, müze müdürü ve arkeolog olarak çalışmıştır. 1882 yılında "Sanayi-i Nefise Mektebi"ni (Güzel Sanatlar Akademisi) kurarak müdürü olmuştur. Bu okul, Osmanlılara estetik ve sanat teknikleri alanında eğitim hizmeti vermek üzere açılmıştı. 1874 Asar-ı Atika Nizamnamesi' nde bulunan pek çok boşluğun doldurulması ve ülkemiz açısından

yaşanmış olumsuz durumların önlenmesi amacıyla 1884 Asar-ı Atika Nizamnamesi Osman Hamdi Bey'in büyük çabaları ile oluşturulmuştur. Bu nizamname ile ülkemiz topraklarından çıkan tarihî eserlerin yurt dışına çıkarılması önlenmiş olur. Yabancılar, çıkan tarihî eserlerin ancak resim ve kalıplarını alabileceklerdir. Tarihî eserlerin orijinalleri Müze-i Hümayun'da sergilenecektir. Müze-i Hümayun, bir süre sonra “Asar-ı Atika Müzesi”, Cumhuriyet'ten sonra ise “Arkeoloji Müzesi” adını almıştır (Atasoy,1984). 1892'den beri Asar-ı Atika Müzesi' nin müdür yardımcılığını yapan Osman Hamdi Bey' in en küçük kardeşi Halil Edhem Bey, 1910'da Osman Hamdi Bey'in vefatı üzerine müzenin müdürlük görevini devralmıştır (Buyurgan & Buyurgan, 2012; Ekelik, 2010; Shaw, 2004).

Cumhuriyet' in ilk yıllarında Atatürk' ün önderliğinde müzecilik alanında önemli bir kalkınma hamlesi görülmüştür. 1920 yılında kurulan TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi) Hükümeti, eski eserlerin toplanarak korunması amacıyla “Türk Asar-ı Atika Müdürlüğü” nü kurmuştur. Maarif Nezaretine bağlı olarak kurulan bu müdürlük, bugünkü kültür müdürlüğünün temelini oluşturmuştur. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Milli Eğitim sorunlarının incelenmesi için bir heyet kurulmasını istemiştir. Bu kurul, 15 Temmuz 1923'te toplanarak Cumhuriyet döneminin ilk bilim kurulunu oluşturmuştur. Asar-ı Atika Nizamnamesi'nin yeniden düzenlenmesi, eğitim amaçlı okul müzelerin oluşturulması ve Ankara'da bir milli müze ile Etnografya Müzesi'nin kurulması kurulun aldığı kararlar arasındadır. Cumhuriyet döneminin müzecilik alanındaki atılımlarından bir diğeri ise; 1924 yılında Topkapı Sarayı'nın restorasyondan geçirilerek ziyaretçilere kapılarını açması olmuştur. 1934 yılında Ayasofya, Bakanlar Kurulu kararı ile müze olmuştur. Ayrıca Anadolu' nun pek çok ilinde yeni müzeler kurulmuş ve mevcut müzelerde iyileştirme çalışmaları yapılmıştır (Akyürek, 2011; Kapan, 2011)

Mustafa Kemal Atatürk' ün emriyle 1930 yılında kurulan Türk Tarih Kurumu, Türkiye'de tarih, arkeoloji ve müzeciliğin gelişimini hızlandırmıştır (Atagök,1985; Akt; Abacı, 2005). Ankara' da 1935 yılında açılan adını Mustafa Kemal Atatürk'ün koyduğu Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi de müzelere uzman personel yetiştirilerek Türk müzeciliğine bilimsel katkılar sağlamıştır (Buyurgan & Buyurgan, 2012;

<http://www.ataturkilkeveinkilaplari.com/ataturkun-hayati/dil-tarih-cografya-fakultesi-ne-zaman-kuruldu.html> / 27/10/2016 tarihinde erişildi).

2.4 Müze Çeşitleri

Ülkemizde ilk zamanlarda genellikle arkeoloji ve etnografya müzeleri fazlaydı. Artık yüzlerce müze mevcuttur. Bu müzelerin; kuruluş amaçları, bağlı buldukları kurumlar farklı olabilir. Tüm bu farklılıklar nedeniyle müzelerin sınıflandırılması gerekliliği ortaya çıkmıştır (Ekelik, 2010; Buyurgan & Buyurgan, 2012).

Çetin' e göre (2002); günümüzdeki ve gelecekteki kuşakların ilgi ve zevkleri doğrultusunda toplanıp korunan objeler, müze kategorilerini belirleyecektir.

Müzeler;

- 1-) Koleksiyonlarına Göre Müzeler
- 2-) Bağlı Oldukları Yönetim Birimlerine Göre Müzeler
- 3-) Hitap Ettikleri Bölgeye Göre Müzeler
- 4-) Hitap Ettikleri Kitleye Göre Müzeler
- 5-) Koleksiyonlarını Sergiledikleri Mekânlara Göre Müzeler (Madran, 1999)
- 6-) İşlevlerine Göre Müzeler olarak ayrılırlar (Akt; Buyurgan & Buyurgan, 2012).

2.4.1 Koleksiyonlarına Göre Müzeler

Bu alandaki müzeler; yarar sağlama, zevk alma, özelliklerini dikkate alma ve öğrenme amacıyla oluşturulmuştur.

✓ Genel Müzeler: Bu müze türleri fazla yaygın olmamakla birlikte içlerine birden fazla koleksiyonu barındırırlar. Özellikle küçük şehirlerde bir müze içerisinde, arkeolojik eserler farklı bir salonda, etnografik eserler ise diğer salonda sergilenebilir. Amasra Müzesi, A. R. İzzet Koyunoğlu Müzesi gibi (Ekelik, 2010; Buyurgan &

Buyurgan, 2012; www. <http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/> 05/07/2016 tarihinde erişildi.).

✓ Arkeoloji Müzeleri: Önder' e göre (1985); arkeolojik kazılar sonucu ortaya çıkan binlerce yıllık maddî eserlerden oluşan koleksiyonların sergilendiği müzelerdir. Ayrıca, Türkiye'deki en yaygın müze türüdür. Bu müzeler sayesinde hem geçmişimiz hakkında hem de nerelerden nerelere geldiğimiz hususunda bilgi sahibi oluruz. "İstanbul Arkeoloji Müzeleri", "Hatay Mozaik Müzesi", "Ankara Medeniyetler Müzesi" bu müze türüne örneklerdir (Abacı, 2005; Demir, 2015).

✓ Etnografya Müzeleri: Ülkemizde oldukça yaygın olan müzelerdir. Bu müzelerde, insan topluluklarının kültürünü, geleneksel sanatlarını, inançlarını kısaca yaşayış tarzını betimleyen eserler sergilenir. Koleksiyonlarını halı, kilim, halk giyim eşyası, takılar, örtüler, bakır, ibrik, mangal, tepsi, tabanca, tüfek, kılıç gibi eserlerin yanı sıra el yazması Kur'an-ı Kerimler ve hat sanatının güzel örnekleri oluşturur (Buyurgan & Buyurgan, 2012; Abacı, 2005)

Buyurgan ve Mercin' e göre (2005), etnografya müzeleri ile arkeoloji müzeleri arasında benzerlikler mevcuttur. Bazı arkeoloji müzeleri ile etnografya müzeleri iç içedir. Bu şekilde olan müzelere; "Amasya Arkeoloji ve Etnografya Müzesi", "Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi" ve "Elazığ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi" örnek olarak gösterilebilir (Akt; Ekelik, 2010).

✓ Sanat Müzeleri: Resim, heykel, seramik, sinema vb. sanat dallarındaki yapıtların ve sanat akımlarına ait eserlerin sergilendiği müzelerdir. Özellikle çağdaş sanatlar müzelerinde, sanatta yaşanan son gelişimler ve değişimler yansıtılır. Almanya, İtalya, İngiltere, Fransa, İspanya, ABD gibi gelişmiş ülkelerde sanat müzeleri, erken dönemlerde aktif olmaya ve her geçen gün artan bir yoğun ilgi görmeye başlamıştır. Sanat müzeleri, sanatın tanıtılması ve sevdirmesi amacıyla hizmet ederek müze deneyimleri yaşanmasına yönelik programlar sunmaktadır (Buyurgan & Buyurgan, 2012).

✓ Tarih Müzeleri: Bir kurumu, bir şehri, bir yöreyi, bir ülkeyi ve toplumu sistemli olarak inceleyen, tarih kronolojisini, iktisadî, siyasî, toplumsal açıdan

koleksiyonlarında bir araya toplamış müzelerdir. Konya Akşehir'deki " Batı Cephesi Karargâhı Müzesi" örnek teşkil eder (Buyurgan & Buyurgan, 2012).

✓ Doğa Tarihi ve Jeoloji Müzeleri: Demirel Gökalp' e göre (2013); doğa ve doğa kültürünün temel alındığı, sergilerin bulunduğu, doğa tarihi, mineroloji, zooloji, dinazorlar gibi konularda insanlara bilgi vermek amaçlı oluşturulmuş müzelerdir (Akt; Demir, 2015). Ülkemizdeki ilk ve tek "Tabiat Tarihi Müzesi", 1968 yılında Ankara'da açılan "MTA Tabiat Tarihi Müzesi" dir (Buyurgan & Buyurgan, 2012).

✓ Bilim Müzeleri: Bilim alanındaki gelişmelerin incelendiği müzelerdir. Yapılan deneylerle ziyaretçilere yaparak yaşayarak öğrenme olanağını sunan bilim müzeleri, Amerika'da oldukça yaygındır. 1830 yılında kurulmuş olan "Boston Bilim Müzesi", bütün bilim dallarını tek çatı altında toplayabilen ilk bilim müzesi olma özelliğine sahiptir. Ülkemizde de bu anlamda müze oluşturma çabaları az da olsa vardır. Ankara'da "Feza Gürsoy Bilim Merkezi", "Konya Bilim Merkezi" gibi... (Buyurgan & Buyurgan, 2012; www. <http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/> 05/07/2016 tarihinde erişildi.).

✓ Planetaryumlar: Bilim müzeleri kapsamına dâhil içeriğe sahiptir. Gökyüzünün sanal ortamda canlandırıldığı müzelerdir. Özellikle mimarî yapısının gezegen şeklinde inşa edilmesi müzenin etkisini güçlendirmektedir. Planetaryumlar, astronominin gözlemlenmesi, Güneş Sistemi'nin yaşı, evren ve uzayın derinliklerine ilişkin bilgiler sunarak bu alanda inceleme yapılmasına olanak sağlar. MTA Tabiat Tarihi Müzesi (Ankara), Boston Bilim Müzesi (ABD) (Buyurgan & Buyurgan, 2012; Ekelik, 2010; www. <http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/> 05/07/2016 tarihinde erişildi.).

✓ Endüstri Müzeleri: Ulaşım, endüstri ve iletişim alanındaki gelişmeleri kapsayan müzelerdir. Bu alanlardaki araç ve aletlerin prototipleri, oluşumları, gelişimleri sergilenir. Bu müze türü, endüstriyel mirasın korunmasıyla beraber endüstrinin gelişimini hızlandıran bir zemin hazırlar. Ülkemizde "Rahmi Koç Müzesi" endüstri müzesine iyi bir örnektir (Buyurgan & Buyurgan, 2012; Ekelik, 2010).

✓ Panoramik Müze: Önemli tarihî olayların geniş açı resimlerle, belge ve bilgilerle canlandırıldığı müzelerdir (Buyurgan & Buyurgan, 2012).

"Panorama 1453 Fetih Müzesi" panoramik müzeye örnektir.

✓ Ekonomüze: Madran' a göre (1999); bu müze türü toplama, koruma, sergileme işlevlerinin yanı sıra ticarî faaliyette de bulunur. Geleneksel üretim metotlarının tanıtılarak uygulama yoluyla diri tutulmaya çalışıldığı bu müzelerde, tarım ve zanaat konuları (elma, çikolata yapımı, cam üfleme teknikleri gibi) yer alır (Buyurgan & Buyurgan, 2012).

Gaziantep'teki "Medusa Cam Eserler Müzesi" bu müze türüne örnektir.

2.4.2 Bağlı Oldukları Yönetim Birimine Göre Müzeler

✓ Devlet Müzeleri: Korunması gereken eski eserleri korumak ve değerlendirmek amacıyla devlet eliyle kurulmuş müzelerdir. Türkiye'de bu müzelerin büyük bir çoğunluğu "Kültür ve Turizm Bakanlığı"na bağlı "Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü" sorumluluğu altındadır (Buyurgan & Buyurgan, 2012; [www.http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/](http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/) 05/07/2016 tarihinde erişildi.).

Savunma Bakanlığı'na bağlı askerî müzeler, Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı DDY müzeleri, Kültür Bakanlığı'na bağlı arkeoloji müzeleri, Topkapı Sarayı, Yıldız Sarayı gibi müzeler örnek gösterilebilir (Buyurgan ve Mercin, 2005; Akt; Ekelik, 2010).

✓ Özel Müzeler: Denetimi devlet kuruluşları tarafından yapılan ancak koleksiyonlarının yönetimi özel kişilere ait müzelerdir. Ülkemizde ilk özel müze, 1980 yılında Vehbi Koç'un eşi Sadberk Hanım anısına onun koleksiyonlarından oluşan "Vehbi Koç Vakfı Sadberk Hanım Müzesi"dir. Özel müzeler, ülkemizde müzeciliğin gelişmesi adına çok önemli katkılarda bulunmuşlardır. Özel müzelerde uygulanan etkinlikler ile öğretmenlere, öğrencilere ve halka çok çeşitli eğitim ortamı sunulmaktadır (Ekelik, 2010; Buyurgan & Buyurgan, 2012).

✓ Belediye Müzeleri: Ortak amaçları halka hizmet olup devlet tarafından desteklenebilen ve denetlenebilen belediyelere bağlı müzelerdir. "Tevfik Fikret Aşçıyan Müzesi", "Şehir Müzesi", "Tanzimat Müzesi" bu müze türüne örneklerdir(Buyurgan & Buyurgan, 2012).

✓ Kent Müzeleri: Bir kentin geçirdiği bütün aşamalarının, arkeolojik geçmişinin, önemli ürünlerinin, geleneksel sanatlarının, kültürünün fotoğraf ve belgelerle desteklendiği; maket ve balmumu heykellerle canlandırıldığı müzelerdir. "Bursa Kent Müzesi", "Safranbolu Kent Müzesi" bu alandaki müzelere verilebilecek örneklerdir(Buyurgan & Buyurgan, 2012).

✓ Eğitim Kuruluşlarına, Üniversitelere Bağlı Müzeler: Eğitim, araştırma ve inceleme amaçlı kurulan bu müzeler, bağlı oldukları kurumun ilgili alanlardaki belleğini yansıtır. Bu türdeki müzeler, üniversiteden ortaöğretim kademelerine kadar her kurumda bulunabilir. Türkiye'nin ilk "Oyuncak Müzesi" 1990 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi bünyesinde kurulmuştur (Buyurgan & Buyurgan, 2012).

"ODTÜ Arkeoloji Müzesi", üniversite arazisindeki arkeolojik buluntuların ortaya çıkarılması ve değerlendirilmesi amacıyla kurulmuş ilk üniversite müzesidir.

✓ Askerî Müzeler: Şapolyo' ya göre (1936) askerî müzeler; tarihî bir olaya şahitlik eden, askerî bir alet olup yüksek bir sanatsal değere sahip ve askerî aletlerin gelişim basamaklarını gösteren eşyalar toplarlar. Askerî müzeler, bir milletin kahramanlıklarını, fedakârlıklarını, tarih sahnesinde yazdığı destanları göstererek millî duyguları harekete geçiren müzelerden biri olarak kabul görmektedir. Askerî müzeler, Türkiye'de ilk olarak Aya İrini' de 1726 yılında "Dar-ül Esliha" adı ile kurulmaya başlamış ve giderek kurumsallaşmıştır. "İstanbul Askerî Müzesi", dünyada sayılı müzeler arasındadır. Bunun yanında "Devlet Mezarlığı Müzesi", "İstanbul Havacılık Müzesi", "Uçak Müzesi" de askerî müzelere verilebilecek örneklerimizdir(Buyurgan & Buyurgan, 2012).

2.4.3 Hizmet Ettikleri Bölgeye Göre Müzeler

✓ Bölge Müzeleri: Açık Hava Müzeleri ile aynı tanımdadırlar(Buyurgan & Buyurgan, 2012).

Bölge müzeleri, buldukları bölgenin tarihî devir öncesinden başlayarak günümüze kadar olan bölgedeki kültürel değerleri toplar, inceler ve sergiler. Bu tür müzeler, Avrupa ülkelerinde görülmektedir (Çay, 1982; Akt; Ekelik, 2010).

✓ Çevre Müzesi (Eko müze): Madran' a göre (1999); bir bölgede halkın katılımıyla, bir yörenin ve o yörede yaşayan toplumların yaşam biçimlerinin araştırılması, korunması, kültürel ve doğal varlıkların değerlendirilmesi amacıyla yapılan etkinliklerin kalıcı olmasını sağlayan müze türüdür. Bu tür müzeler, bir sergileme aracı olmaktan çok, bir yaşam biçiminin yok olmamasına, bu yaşam biçiminin nesiller boyu aktarılmasına ortam hazırlamaktadır. "Halk Müzesi" olarak da isimlendirilebilen bu müzeler, klasik müze olmaktan çok yaşayan müze olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir bölge ya da yörede, geleneksel mimarî ile oluşturulmuş sokaklar, evler, köy evinde ekmek pişiren, bahçesinde sabun yapan köylüler, geleneksel mutfak kültürümüze ait lezzetler sunan insanlar, geleneksel sanatlarımızın tanıtıldığı ve öğretildiği mekânlar, kısacası kültürümüzde yer alan her öğenin doğal ortamda yaşatıldığı alanlardır. Ülkemizde "Safranbolu Evleri" bu müze türüne örnek verilebilir. Kültürel zenginlik alanında oldukça fazla potansiyele sahip ülkemizde eko müzelere ihtiyaç vardır(Buyurgan & Buyurgan, 2012; [www.http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/](http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/) 05/07/2016 tarihinde erişildi.).

2.4.4 Hitap Ettikleri Kesime Göre Müzeler

✓ Uzmanlık Müzeleri: Bir alana ait değişim ve gelişimi konu alan müzelerdir. Bu müze türü, koleksiyonlarını belli bir konu etrafında toplar. "Karikatür ve Mizah Eserler Müzesi" (İstanbul), "İMOGA Grafik Sanatlar Müzesi" (İstanbul), "Şapka Müzesi" (Kastamonu), şair Sunay Akın'ın kurduğu "İstanbul Oyuncak Müzesi" (İstanbul) bu müze türüne örneklerdir(Buyurgan & Buyurgan, 2012; Abacı, 2005)

✓ Çocuk Sanat ve Gençlik Müzeleri: Çocukların ve gençlerin, sanatı anlama, tanıma ve sevmelerine yönelik eğitim amaçlı müzelerdir. Ülkemizde bulunmayan bu müze türü, çocuklarda ve gençlerde estetik duygusunun oluşumunu ve gelişimini sağlamaktadır (Buyurgan & Buyurgan, 2012).

Hooper- Greenhill' e göre (1999) çocuk müzeleri, çocukların ilgi ve öğrenme biçimleri ile alakalı müzeler iken; çocukluk müzeleri, çocukluğun tarihi ile ilgili müzelerdir. Çocuk müzeleri, müze eğitiminin temel hedefleri açısından etkinliklerin en iyi uygulanabileceği müzelerdir. Yapararak, yaşayarak, dokunarak, konuşarak etkinlik aracılığıyla çocuk merkezli öğrenmelerin yaşandığı mekânlardır.(Zilcioğlu,2008).

Çocuk Sanat ve Gençlik Müzelerinde; deneyimli pedagogların bulunması; çocukların ve gençlerin müze dizaynında katkılarda bulunmaları; öğrencilerin eserlere dokunabilecekleri, farklı eğitim etkinliklerini yapabilecekleri eğitim amaçlı atölyelerin kurulması müze hedefleri açısından önem arz etmektedir. "Arizona Çocuk ve Gençlik Sanat Müzesi" Amerika'daki ilk çocuk sanat müzesi olma özelliğine sahiptir. Ülkemizde bu müze türünün oluşturulması ve geliştirilmesi; geleceğimiz olan çocuklarımızın daha özgün olmalarında, estetik duygularının daha fazla gelişmesinde ve ezber bozan yaratıcı düşünme tekniklerine sahip olmalarında çok büyük katkı sağlayacaktır (<http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/05/07/2016> tarihinde erişildi.).

2.4.5 Koleksiyonlarını Sergiledikleri Mekâna Göre Müzeler

✓ Açık Hava Müzeleri: Genellikle eserlerin açık havada sergilendiği müze türüdür. Üçe ayrılırlar:

I-) Kırsal Açık Hava Müzeleri (Köy- kasaba)

II-) Bölgesel Açık Hava Müzeleri (Bir bölgenin kültürünü yansıtan müzeler)

III-) Ulusal Açık Hava Müzeleri (Bir ulusun her bölgesi ile kültürünü yansıtan müzeler)

Türkiye'nin neredeyse her köşesinde açık hava müzesine rastlamak mümkündür. "Kapadokya", "Zeugma Antik Kenti" (Gaziantep), "Nemrut Dağı" (Adıyaman), "Aspendos Antik Tiyatrosu" (Antalya) (<http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/> 05/07/2016 tarihinde erişildi.).

✓ Anıt Müzeler: Mimarî ve tarihî yönünden değerli bulunan yapıların sergilenmesiyle oluşan müzelerdir. "Anıtkabir", "Çanakkale Şehitleri Abidesi", "Ayasofya Camii"(Buyurgan & Buyurgan, 2012; <http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/> 05/07/2016 tarihinde erişildi.).

✓ Müze Evler: Tarihi, mimarisi ve içinde yaşattığı değerlerden dolayı müze niteliği kazanmış konak ve evlerdir. "Birgi Çakırağa Konağı" (İzmir), "Mehmet Akif Ersoy Müze Evi" (Ankara) (Ekelik, 2010).

2.5.6 İşlevlerine Göre Müzeler

✓ Atatürk ve Türk Büyükleri Müzesi: Atatürk'ün yaşamı süresince ikamet ettiği, savaş yıllarında karargâh olarak kullandığı, gezilerinde konuk olduğu, toplantılar yaptığı, çalıştığı, dinlendiği ev, köşk, saray, resmî yapılar "Atatürk Müzeleri" ya da "Atatürk Evleri" olarak isimlendirilmektedir. Aynı zamanda Türk büyüklerinin anılarını taşıyan nesnelerin sergilendiği müzeler de bu müze türüne örnektir. "Cumhuriyet Müzesi" (II. TBMM Binası), "Kurtuluş Savaşı Müzesi" (I. TBMM Binası), "TBMM Müzesi" (Ankara) (Buyurgan & Buyurgan, 2012; Ekelik, 2010).

✓ Devrim Müzeleri: Bu müzelerde asıl amaç, anlatılmak istenene vurgu yapmaktır. Diğer müzelerden farklı olan tarafı, sergilenen eserlerin öznel olmasıdır. Anıtkabir'deki "Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi" devrim müzesine örnektir(Buyurgan & Buyurgan, 2012).

Şapolyo' ya göre (1936); devrim müzelerinin koleksiyonlarını; fotoğraf agrandismanı, maket, fotomontaj, gazete koleksiyonları, grafikler, afişler ve müzikler oluşturur. İçinde ulusal müziklerin çalındığı devrim müzelerinin duvarları fotoğraflar ile süslenirken, koridorları kahramanların veya binaların maketleri ile

donatılır(<http://www.gorselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/> 05/07/2016 tarihinde erişildi.).

✓ Sanal Müzeler: Teknolojinin gelişmesiyle günümüzde müzeler de bu imkânlardan faydalanmaktadırlar. Sanal internet ortamında, müzelerde sergilenen eserlere ve bu eserlerle ilgili bilgilere kolaylıkla ve hızlıca ulaşılabilir. Bu durum, özellikle müzelere gelemeyen fakat eserlere ulaşmak isteyen bireylere ulaşabilme imkânı sunar (Buyurgan & Buyurgan, 2012; Ekelik, 2010).

Sanal müze ziyaretleri eğitim amaçlı kullanılmakta olup hem maddiyat hem de zaman açısından avantajlar sağlamaktadır. Öğrenciler, sanal ortamda daha kısa sürede, yaşadıkları bölgelerde ya da daha uzaktaki müzelerde sergilenen eserlere ve bu eserler hakkındaki bilgilere ücret ödemedi ulaşabilmektedirler. Öğretmenler de sanal müzelerden, sınıflarında ya da atölyelerinde teknolojinin faydalarından yararlanarak işleyecekleri dersin içeriğine bağlı olarak istedikleri türdeki müzelerin web sayfalarına ulaşarak eğitim amaçlı yararlanabilirler. "Eczacıbaşı Sanal Müzesi", "Vehbi Koç Vakfı Sadberk Hanım Müzesi", "Selçuk-Efes Müzesi" ülkemizdeki ilk sanal müze örnekleridir. Artık günümüzde ülkemizdeki hemen hemen tüm müzelere sanal ortamda ulaşmak mümkündür(Buyurgan & Buyurgan, 2012).

2.5 Müze ve Eğitim

Geleneksel müzecilik daha çok eserleri toplama, arşivleme, koruma ve sergileme anlayışı ile sınırlıydı. Çağdaş müzecilik ise ziyaretçilerle iletişim kurma ve onları eğitime işlevine vurgu yapmaktadır. Böylece pasif bir müzecilik anlayışından etkin, dinamik, katılımcı ve etkileşimli bir müzecilik anlayışına geçilmiş oldu. Bu anlayış ile öğrenmenin, okul duvarlarını aşarak insanın somut yaşantılar ile deneyim kazandığı yerlerde gerçekleşebildiği görülmüştür(Onur,2013).

Müzelerin öncelikli görevlerinden biri korumadır. Eserlerin gelecek nesillere aktarılabilmesi amacıyla koleksiyonlarda yer alan eserlerin yaşam sürelerinin uzaması hususunda doğa ya da insan faktörlerinden gelecek zararlara karşı korunması gerekir. Müzelerin diğer işlevi olan toplama, müze koleksiyonlarının oluşturulması ve geliştirilmesi amacına hizmet eder. Belgeleme işlevi, müzelerdeki nesnelere görsel ya

da yazılı yöntemler ile kayıt altına alınmasını gerektirir. Müzelerin sergileme işlevi ise, eserlerin belirli bir sınıflandırmaya tabi tutularak ait oldukları dönemi ya da temayı yansıtacak şekilde ziyaretçilere sunulmasını içerir(Demir, 2015).

Müze ziyaretlerinin sürekliliği ve kültürlerarası iletişimin diri kalması için müzelerin eğitim alanında büyük bir rolü ve sorumluluğu vardır(Oruç ve Altın, 2008).

Hooper-Greenhill (1996), müzelerin üç görevinden bahsetmiştir. Korumak, araştırmak ve iletişim kurmak. Koruma görevi, bulunan obje ve numune koleksiyonlarını ve bunların bakımını kapsamaktadır. Araştırma görevi, bu nesnelere üzerinde yürütülen çalışmalar ve araştırmalar olarak tanımlanmaktadır. İletişim görevi ise, insanların bu objelere ve bu objelerle ilgili araştırma sonuçlarına yaklaşmalarını sağlayan tüm etkinlikleri ve profesyonel uygulamaları içermektedir(Akt;Onur, 2013).

İlk eğitsel müze İngiltere’de 1894-1895 yıllarında açılan Haslemere Müzesi’dir. Dünya’da müzecilik kavramının kurum olarak karşımıza çıkan ilk örneği 1845’te açılan Ontario Eyalet Eğitim Dairesinin Eğitim Müzesi’dir(Koçak, 2010; Uçar, 2014). 1970’li yıllar dünyadaki müze eğitimi açısından dönüm noktası olan önemli bir dönemdir. UNESCO, 1979 yılını " Uluslararası Çocuk Yılı " ilân etmiş, aynı yıl içinde de " Çocuk ve Müze " adlı kitap yayınlamıştır(Onur, 2012).

“Türkiye’de “Müzeler Konseyi Türkiye Millî Komitesi” 1950 yılında kurulmuş ve 1962 yılında müzelerin eğitimdeki rolü ve önemini anlatan UNESCO semineri düzenlemiştir. 1963’te ICOM’un hazırladığı “Müzelerin Teşkilâtlanması” adlı kitap Türkçe olarak basılmıştır. Kitapta müzelerin eğitimdeki tartışılmıştır. 1958 yılında Millî Eğitim Bakanlığı “Öğretmenler İçin Müze El Kitabı” nı çıkarmıştır(Atagök,1999;Akt; Egüz ve Kesten, 2012).

Buyurgan ve Mercin’ e göre (2005); müzelerin eğitimdeki rolü noktasında yapılan araştırmalar, öğrenmenin kitap veya okulla sınırlı olmadığını göstermiştir. Müzeler bireylerin duyuşsal, devinişsel ve bilişsel yönden eğitilebilmeleri için uygun mekânlardır(Çetin, 2006).

“Müze eğitimi, özellikle zaman ve mekân içinde kendini ve insanları anlama, kültürel mirası sürdürme, geçmişi, bugünü ve geleceği anlamlı bir biçimde ilişkilendirme, kültürel varlıkları, eski eserleri anlama, koruma ve yaşatma, kendi kültürünü ve farklı kültürleri çok yönlü bir yaklaşımla tanıma ve anlama, kuşaklar arası anlayış ve empati geliştirme, müzeyi bir yaşam biçimi haline getirme ve müzelere yaşayan kurum niteliği kazandırma çabasıdır.” (Onur, 2010; Akt. Okvuran, 2012)

Müze eğitimi, kişileri ve kendini zaman ve mekân içinde anlama; geçmiş, bugün ve gelecek üçlemesini birbirlerine anlamlı bir şekilde bağlama; kültürel mirası koruyup yaşatma; kendi kültürü ile farklı kültürleri tanıma; müzeyi bir yaşam biçimi haline getirme ve müzelere yaşayan bir kurum özelliği kazandırma gibi hedefleri vardır(Emeksizoglu,2007;Akt;Güler, 2011).

Hein'e göre; yapılandırmacılık kuramı, müze ziyaretçilerinin aktif olarak öğrendiklerini ve kişisel bilgiyi oluşturduklarını kabul eder. Bu bağlamda Hein, ziyaretçilerin müzeye eğitim için değil de yaşantı (deneyim) kazanmak için geldiklerini vurgulamaktadır. Müze eğitimi alanında yapılandırmacı kuramdan en çok bahseden George E. Hein'dir. Hein, yapılandırmacılığın bir eğitim kuramı olduğunu, sadece insanların nasıl öğrendiğini değil aynı zamanda ne öğrendiğini de açıkladığını vurgulamaktadır (Akt;Onur, 2012).

Müzelerin sürdürülebilirliği; eğlendirerek öğretmelerine, kimlik bilinci oluşturmalarına, düzeyli bir çekim merkezi hâline gelmelerine bağlıdır. Müzeler halka yakın olarak toplumla arasındaki mesafeyi azaltabilir ve topluma sürekli müze ziyaretçileri kazandırabilir(Konukçu, 2007; Akt;Bingöl, 2008).

Müzeler; basın-yayın organları, okullar, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler ve kurumlarla sürekli işbirliği içinde olmadırlar. Bu kurumlarda müzeleri tanıtan programlar düzenlenmelidir. Ayrıca müzeler, yazın halkın yoğun olarak bulunduğu bölgelere giderek kendi tanıtımlarını yapmalı ve eğitsel içerikli etkinlikler ile halkın ilgisini çekmelidirler(Mercin ve Özsoy,2003).

John Dewey (1859-1952) kendi eğitim kuramında tamamlayıcı parça olarak müzeyi öngörmüş ve kurduğu " *Laboratuar - Okul* " da öğrencilere sürekli müze

ziyaretleri yaptırmıştır. Dewey'e göre, müzeler eğitim etkinliklerinin tamamlayıcı bir parçası olmalı ve eğitsel amaçlı kullanılmalıdır (Onur, 2012).

Günümüzde müze eğitimi, okullar için rehberli turlar düzenleme amacını aşmış olup sergileri, atölye çalışmalarını, yayınları içine alan, sadece okullara değil aile ve yetişkinlere hitap eden geniş bir etkinlikler bütünü olarak algılanmaktadır. Müze eğitimi, hem müzede hem de toplumda gerçekleştirilebilir. Süreçten çok sonuçlara (derece, notlar) odaklanan geleneksel eğitim anlayışı hızla değişmektedir. Bu eskiyen eğitim anlayışının yerini ise sonuca değil de sonuca götüren becerilere, etkinliklere, deneyimlere ve gizil güce yani sürece vurgu yapan bir eğitim anlayışı almaktadır. Dolayısıyla, müzelerdeki eğitim etkinlikleri artık keşfedici ve yaşamsal olmalıdır(Hooper – Greenhill,1996; Akt;Onur, 2013).

Okulların kalabalık gruplarla gerçekleştirdikleri müze gezilerinde; sözel bilginin sürekli aktarımına bağlı olarak öğrencilerin sıkılmaya başladıkları gözlenir. Bu bağlamda, öğrencilerin sergiye olan ilgi düzeyleri düşüş gösterir. Müzeler; çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin eğlenceli ve günlük yaşantılarıyla ilişkilendirebilecekleri, onları da içine alabilecek eğitim ortamına ihtiyaçları vardır. Yüz yüze etkileşim olarak da adlandırılan bu yaklaşımla görerek, çizerek, dokunarak, tartışarak, sorgulayarak yapılan etkinliklerle, yaratıcı drama ve atölye çalışmalarıyla etkinliğini hissettirir (Çıldır,2007).

Müze eğitimi mecburî olmamakla birlikte okuldaki öğrenme gibi sonuç odaklı test ve derecelerden bağımsızdır. Ziyaretçi müzeye özgür olarak gelir ve gider, sergileri ilgilerine göre gezer. Ziyaretçinin ilgisini çekmek, uyarmak ve sergilere bakmaya ikna etmek gerekmektedir. Müzede öğrenme isteğe bağlı olduğu için ziyaretçinin hoşuna giden bir deneyim yaşaması gerekir. Müzede öğrenme sınıftakinin aksine ekseriyetle görseldir; bir kavram ve olgu bilgisi vermekten çok ziyaretçinin ilgi ve merakını uyandırmayı hedeflemektedir (Booth ve diğerleri, 1982; Akt; Onur, 2013).

San (2008), müze eğitim biliminin amaçlarını şu şekilde sıralamıştır:

1. İnsanın sürekli değişim hâlinde olan dünyaya uyum sağlmasına katkıda bulunmak.
2. İnsanların yaşadıkları ortamlardan kültürel anlamda uzaklaşmasını ve bu ortamlara yabancılaşmasını önlemek.
3. Geçmiş ile şu anki yaşam arasında köprü görevi görmek.
4. Günümüzdeki sorunlara ve çatışmalara ilişkin farkındalık yaratarak İnsanlara anlayış kazandırmak.
5. Sergilenen objelerin insanların yaşantıları ile bütünleşmesini sağlamak amacıyla nesnelere ile insanlar arasında köprü oluşturmak.
6. Objelerin maddî değerleri ile algılanması yerine, insanların yaşamlarında somut bir değer olarak algılanmasını sağlamak.
7. İnsanların bugünkü yaşantıları ile objeler arasında bağlantısını kurmak. Araştırmacı yönlerini geliştirerek siyasî, kültürel, sosyal, ekonomik ve ekolojik ilişkileri anlamalarını sağlamak.
8. İnsanların zamanlarını yaratıcı bir şekilde değerlendirmelerini sağlamak.
9. İletişim ve öğrenmeyi entegre bir şekilde amacıyla tüm olanakları kullanmak ve bu bağlamda müzeyi bir yaşam biçimi hâline getirmek.
10. Müze ekonomisini gelişimini sağlamak.

Çocuklar ve ergenler hatta yetişkinler için öğrenme ortamları sadece okullar mıdır? Okul, önceden belirlenmiş kazanımları, öğrencilere yeni davranışlar kazandırmak ya da mevcut istenmeyen davranışları ortadan kaldırmak amacıyla hazırlanan ve sunulan bir sistemdir. Okul maalesef ki çocuk ve ergenlere yaparak ve yaşayarak öğrenme ortamları sunamamakta, onların hayal güçlerini oyun, deney, drama gibi etkinlikler ile geliştirememektedir. Oysaki sanat galerileri, müzeler, bilim ve deney merkezleri çocuk ve ergenlere farklı etkinliklerin yapıldığı ve öğrenenin aktif

olduğu öğrenme ortamları sunabilmektedirler(Adıgüzel, 2000; Akt; *Müzecilikte Yeni Yaklaşımlar*, 2000)

Müzeler, sosyal etkileşimi kullanıp kültürle ilgili çeşitli belgeleri tanıtarak, genç kuşaklara o toplumun bir bireyi olduklarını anlamalarını, kişilik ve özgüvenlerinin gelişimi için temeller atılmasını sağlar (Zilcioğlu,2008).

Çocukların müze etkinliklerine katılımı süresince çocukların birbirleriyle, müze çalışanlarıyla ve öğretmenleriyle olan etkileşiminin çocukların öğrenmesinde önemli katkılar sağladığını vurgulamaktadır. Müzeler, birbirinden farklı topluluklardan gelen üyelerin birbirlerinden bir şeyler öğrenebildiği ve birbirlerinin uygulamalarına bir şeyler kattıkları yerlerdir. Anamlı bir öğrenme için, öğrenci içinde bulunduğu bağlam aracılığıyla kendi deneyimlerini anlamlandırmada aktif rol oynamalıdır. İnsanlar, öğrenci topluluklarına katılarak öğrenir ve gelişirler (Gioftsali, 2003; Akt;Onur,2012).

Genellikle sergilerde ve müzelerde nesne merkezli öğrenme uygulanır. Nesne merkezli eğitim etkinliklerinin amacı; kültüre ait birinci dereceden kaynaklar olan nesnelerin etkisini kullanarak öğrencilerin duyu organları vasıtasıyla aktif bir öğrenme gerçekleştirmelerini, onların nesnelere arası ilişkileri ile ait oldukları tema ve konuyu kavramalarını sağlamaktır (Akmehmet,2008).

Müzelerin en önemli görevlerinden birisi de eğitimidir. Müzelerde eserler sergilenirken; müzeyi hangi yaş grubu ve hangi kesimden insanlar ziyaret ediyorsa o grup insanların fiziksel ve sosyolojik özelliklerine uygun düzenleme yapılmasına dikkat edilmelidir. Öğrencilerin ziyaret edeceği bir müzede düzenlemeler, onların boylarına göre olmalıdır(Mercin ve Özsoy,2003).

Müzedeki gerçekleştirilecek öğrenme yaşantıları şu şekildedir: (Yılmaz, 1996)

1. Yapararak yaşayarak öğrenme durumları
  - a. Doğrudan doğruya edinilen maksatlı yaşantılar
  - b. Model ya da numuneler yardımıyla edinilen yaşantılar

c. Dramatik yaşantılar

2. Gerçekleri ya da modellerini gözlemleyerek öğrenme durumları

a. Gösteriler yoluyla edinilen yaşantılar

b. Ders gezileri yoluyla edinilen yaşantılar

c. Sergiler yoluyla edinilen yaşantılar

3. Hareketli ve sesli görüntüleri izleyerek öğrenme durumları

4. Hareketsiz görüntüleri gözleyerek öğrenme durumları

5. İletilen sesleri dinleyerek öğrenme durumları

6. Soyut görsel sembolleri gözleyerek öğrenme durumları

7. Sözel sembolleri izleyerek öğrenme durumları (Akt; Çıldır, 2007).

19. yüzyılda müzelere yapılan okul gezileri, müzelerin okullara ödünç olarak nesne vermesi ve gezici müze hizmetleriyle okullar ile müzeler karşılıklı iletişime geçmişlerdir. Özellikle 2000'li yıllardan sonra pek çok müze, okul gruplarının ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik mekânlar düzenleme, teknolojiyi kullanarak sergilerini görsel-ışitsel araçlarla destekleme, interneti kullanarak araştırma ve uzaktan öğrenme sağlayan programlar sunma yoluna gitmiştir. Ülkemizde ise müzelerin eğitim ve öğretimdeki önemi, 20. yüzyılın başlarından 1990'lı yıllara kadar çeşitli seminerlerde, toplantılarda, hükümet programlarında dile getirilmiş ve konu ile ilgili bazı kararlar alınmıştır. Müze eğitiminde önemli bir yere sahip olan ünlü eğitimcilerimizden İsmail Hakkı Baltacıoğlu (1886-1978) hem genel eğitimde hem de sanat eğitiminde okul adı verilen taş binaların dışına çıkmak gerektiğini vurgulamıştır ve farklı türde müzeler kurulmasını önermiştir. Fakat 1990'ların sonuna değin müzelerin okul öğretimine katkılarından gerçek manada faydalanılamamıştır. 2000'li yıllara doğru kurulan ve bünyesinde eğitim bölümleri barındıran özel müzelerde okul programları uygulanmaya başlanmıştır. Bu müzelerin sayısı ise az ve sınırlıdır. Ülkemizde bulunan devlet müzelerindeki müze uzmanları, okul gruplarına eğitim vermekte yetersiz

kalmaktadır. Aynı zamanda bu müzelerdeki nesnelerin ekseriyetle kronolojik olarak sergilenmesi, etiket ve bilgi panolarının içerik anlamında yetersiz olması, öğretmenlerin öğrencileriyle birlikte yapılandırmacı eğitime uygun etkinlikler hazırlamasına imkân vermemektedir (Akmehmet, 2012; Akt. Ertürk ve Uralman, 2012).

O.D.T.Ü. Geliştirme Vakfı ve O.D.T.Ü. Eğitim Bilimleri Bölümü tarafından 1997 yılından itibaren öğretmen, öğrenci ve uzmanların katılımıyla okul - müze işbirliği içinde yürütülen müze eğitimi uygulamalı sonucunda öğretmenler, müze eğitimini daha iyi anladıklarını, müzelerin müfredattaki bazı konuların öğretiminde daha etkili olduğunu deneyimlerine dayanarak vurgulamışlar, bu sebepten dolayı da müzeler ile işbirliği yapmak istediklerini dile getirmişlerdir. Diğer araştırmalarda ve araştırmalara dayalı derleme çalışmalarında da müze gezilerinin müfredat programlarındaki konuların öğrenilmesini kolaylaştırdığı, öğrencilerin derse olan ilgilerini ve akademik başarılarını arttırdığı, sorgulama, yaratıcı düşünme ve problem çözme gibi yüksek düzeyde düşünme becerilerinin gelişimine katkı sağladığı ve tarihsel düşünme becerilerini geliştirdiği (zaman ve kronolojiyi algılama, tarihte değişim ve sürekliliği kavrama, tarihsel kanıtları kullanma, tarihsel empati yapma gibi) vurgulanmış ve müze eğitiminde görülen eksikliklere işaret edilmiştir (Uğur,2004;Akt. Yılmaz & Şeker, 2008).

Müzelerin ve tarihî çevrenin okul programları içinde en verimli şekilde kullanılabileceği ders Tarih, Sosyal Bilgiler veya İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersleri olarak görülse de müzelerin eğitsel rolü özellikle sanat eğitimi açısından önemlidir. Müzeler, her ders açısından verimli olarak kullanılabilecek uygulama alanlarına sahiptir(Mercin,2002; Akt;Şahan, 2005).

Piscitelli ve Weier (2002), müzelerde öğrenmeyi esas alan kuramları; sosyokültürel, bilişsel, estetik ve güdüsel öğrenme kuramları olarak dört kategoride incelemektedir.

✓ Sosyokültürel öğrenme kuramı, ziyaretçilerin müze ve sergilerde araçlarla, işaretlerle, simgelerle, etkinliklerle ve insanlarla etkileşime girmesiyle oluşan "*anlam verme*" olayını ve sürecini incelemektedir.

✓ Bilişsel öğrenme kuramı, bilginin nesnelere ve insanlarla etkileşimi ile kazanıldığını kabul etmektedir. Çocukların algılama, keşfetme, analiz yapma, beceri kullanma, eleştirme gibi süreçlerde yeterli olması için yetişkinlerin rehberliğinde oluşturulacak uygun bir öğrenme çevresine ihtiyaç vardır.

✓ Estetik kuram, öğrencinin duygusal, haz veren, heyecanlandırıcı, yaratıcı deneyimlerine ve etkinliklerine odaklanmaktadır. Çocuklar, estetik farkındalık ile bazı imgeleri, düşlemsel anlatımları algırlar ve bunlar üzerinde düşünürler.

✓ Güdüleme kuramında, ziyaretçilerin müzede öğrenmelerine yön verecek farklı süreçleri kullandıkları vurgulanmaktadır. Bu güdüleyicilere, kişisel anlam verme, kendi öğrenmesini kontrol etme becerisi, başkaları ile birlikte çalışma yetisi gibi örnekler verilebilir (Akt; Onur, 2012).

Çocuklar özgün sanat eserlerini incelerken kendi duygu ve düşünceleri ile eserin sanatçısının duygu ve düşünceleri arasında bağ kurar. Müze, kişiye bir şeyler öğretebilmeli, kişinin yaratıcı güçlerini geliştirebilmeli, kişinin boş zaman faaliyetlerinde bulunmasına imkân sağlayabilmeli ve kişiyi topluma kazandırabilmelidir(Rebetz,1969;Akt;Şahan, 2005).

Müzelerde nesne temelli eğitim etkinlikleri üç şekilde yapılabilir. Bunları sırayla ve kısaca açıklayacak olursak; öğrencilerin müze ve sergi salonlarında nesnelere inceleyip araştırma yaparak kendi sonuçlarına ulaştıkları **rehberli tur**; öğrencilerin duyu organlarını aktif kullanarak müzelerdeki nesnelere birebir kopyalarını inceledikleri, dokundukları, tartıştıkları, drama gibi etkinliklerle öğrendikleri **nesnelere dokunarak inceleme (hands on)**; öğrencilerin müzelerdeki nesne veya nesnelere ilişkin kavram ve konularla ilgili rol oynadıkları ve bu bağlamda öğrencilerde duygusal bağların yaratıldığı **drama** yöntemleri olarak açıklarız(Akmehmet, 2008).

Okuldaki öğrenme ile müzedeki nesnelere bağlantı kurularak uygulandığında, kuramsal bilgiler canlı ve kalıcı olur. Müze eğitimi, öğrencileri sadece müzede gezdirmek ve okullarla çalışmak olarak sınırlandıramayız. Hem müzede hem de topluluk içinde müze eğitimi uygulanabilir. Artık günümüzde müze eğitimi, öğrencileri müzede gezdirmenin dışında sergileri, atölye çalışmalarını ve yayınları içine alan geniş kapsamlı etkinlikler bütünü olarak algılanmaktadır. Ayrıca müze eğitimi, sadece öğrencilerle sınırlı değildir, aileler ve yetişkinleri de bünyesine eklemiştir(Çıldır, 2007).

Müze eğitiminin temel sayıltularından biri de yaşam boyu öğrenmedir. Çocuk, genç, yetişkin ve yaşlı insanlara hitap edebilme yetisine sahip olabilen müzelerin temel amacı, meslekî bilgi ya da beceri kazandırmak yerine bireylerin yaşamına anlam ve haz katmaktır. Hsieh'e göre; müzeler yaşlı insanlara daha az hizmet edip ilgi göstermektedirler. Hsieh'in yaptığı müze eğitimi, yaşam boyu öğrenme ve gerantoloji çalışmalarında, yaşlıların ilerideki yıllara ve yeni çevreler karşı olumlu oldukları, informal öğrenme ortamlarını tercih ettikleri, etkileşimli yollarla tartışarak öğrenmeye istekli oldukları ortaya çıkmıştır. Müzelerde yaşlı insanlara yönelik sergi ve programlar geliştirilip sohbet ve tartışma yöntemi ile onların da boş zaman ve eğitim gereksinimleri giderilebilir (Onur, 2012).

Booth ve arkadaşlarına göre (1982), ziyaretçilerin hayal gücünü uyarıp onların duyuşal uyanıklığını geliştirmek müze eğitiminin başlıca amaçlarındanıdır. Müze eğitimcileri öğrenmeyi açık-uçlu, sürekli ve yaşam boyu devam eden bir deneyim olarak görürler (Onur, 2013).

Müzelerde engellilere yönelik programlar da düzenlenmelidir. Yedek olarak tekerlekli sandalye bulundurulmalı, müzelerdeki sergiler engelli insanların inceleyebilecekleri özelliklere sahip olmalıdır. Sergilenecek objelerin, onların rahatlıkla görebilecekleri yükseklikte düzenlenmeleri gereklidir. Tekerlekli sandalye kullanan engelli bireyler için acil çıkış koridorları bulunmalıdır. Müzelerin işaret dili bilen müze pedagogları bulundurmaları gereklidir. *"Bir müze ziyareti, ziyaretçilerin severek tekrar gelmelerini ve gitmek istememelerini sağlamalıdır. "* (San, 2008: 99)

Görme yetersizliği olan bireylerin günlük yaşam becerilerini kazanabilmeleri ve hayatlarını sürdürebilmeleri için öğrenmeleri gerekir. Öğrenme ve eğitim görme her bireyin ihtiyacı ve hakkıdır. Görme yetersizliği olan bireylerin müzelerden faydalanabilmeleri için onlara yönelik programlar düzenlenmeli ve fizikî şartlar oluşturulmalıdır. Buyurgan (2009) yaptığı bir araştırmada, görme engelli bireylerin müzelerimizden beklentilerinin ne yönde olduğunu incelemiştir. Kör ve az gören öğrencilerin görüşleri doğrultusunda çoğu müzelerimizin fizikî şartlarının kendilerine uygun olmadığı belirtilmiştir. Kör ve az gören öğrencilerin önerileri; öğretim yöntemleri açısından, eserlerin maketler ya da kabartma resimler ile öğrenme sürecine aktif katılımlarının sağlanabileceği ve eserler hakkında bilgi edinmek için Braille alfabesi ile açıklamaların bulunması şeklindedir(Buyurgan & Buyurgan, 2012).

Dokunulabilir müzecilik günümüz müzecilik anlayışında ön plandadır. "Philadelphia Lütfen Dokun Müzesi" çocuklar için sergiler düzenleyerek kentin en ücra köşesinde yaşayan gruplara ulaşmıştır. Seyyar sandıklarla taşınan eser kopyaları ile çocukların oynaması, aktif şekilde öğrenmesi sağlanmıştır. Aynı zamanda aileler de bu müze sayesinde eğitilmiştir(Atasoy,1999;Akt;Şahan, 2005)

Günümüzdeki çağdaş müzecilik yaklaşımında ise; " Sergilenen parçalara dikkatlice bak, soru yönelt, hakkında tartış, dinle, hayal gücünü kullan, fikir yürüt! " gibi pek çok sloganlarla müze sadece mekân olmaktan çok duvarı olmayan eğlenceli bir sınıf hâlini almaktadır. Gürültü yapılmayan müze, bu yaklaşımda pek iyi bir yer bulmamaktadır. Wolfgang Mey, 2007 yılında yapılan " Eğitim ve Müze Semineri "nde Hamburg'daki müzelerde yetişkinlere, çocuklara ve engellilere ayrı eğitim programları düzenlendiğinden bahsetmiştir. Yetişkinler için sergide gördüklerini çizim, heykeltıraşlık, kolaj, boya gibi teknikler ile ifade edebilecekleri " Müze Söyleşi " programları düzenlediklerini belirtmiştir (San, 2008).

Müzeye girdiniz, etrafınızda cam vitrinleri görüyorsunuz, vitrinlerin içlerinde birbirinden değerli sikkeler, tarihî manada paha biçilemeyen objeler, toprak altından çıkarılmış ve deforme olmuş amforalar, eskiden kullanılmış çömlekler, esvaplar, hepsinin önünde de hangi dönemlere ait olduklarını gösteren küçük bilgi notları mevcut. Pekâlâ, müzeyi gezdik, bilgi notlarını okuyup nesnelere inceledik. Müzeden

çıktıktan sonra hangi biri aklımızda kalır? Sanırım birçoğu belleğimizden silinir. Yetişkin olarak bile sıkıldığımızda müzelerdeki nesnelere atlayarak, çok dikkatli inceleme yapmadan müze gezisi yapıyoruz. Bir de çocukları düşünün. Onların dikkatlerini kısa bir süre canlı tutabiliriz. Onların anlamlandırabilecekleri bir öğrenme yaşamları gerekli. Peki ama nasıl? Tabii ki oyun ve etkinliklere dâhil olmalarını sağlayarak aktif bir öğrenici olabilirler. Bunları farklı teknikler kullanarak sağlayabiliriz.

Almanya'da müzelerde çocuklara doğum günü düzenleme programları geliştirilmiştir. Hatta bu program ilk defa Stuttgart'taki bir doğa tarihî müzesinde gerçekleştirilmiştir. Doğum günü şenliklerinde çocuklara sergideki tarihî konuyla ilgili kostümler giydirilip öykülemeler ve yaratıcı drama etkinlikleri yaptırılabilir (San, 2008).

Bilim müzelerinde, çocuk deney yapabilmeli; teleskopla gökyüzünün bilinmez dehlizlerinde gezinebilmeli, farklı gök cisimlerini fark edebilmeli, bu gök cisimlerini özgün hayalî isimler ile canlı gibi düşünüp konuşurabilmelidir. Böylece yeni öğrendiği bilgi ile öncekileri özümseyen öğrenici hayal gücünü de kullanarak öğrenmenin sınırsızlığını tadacaktır. Albert Einstein'ın da belirttiği üzere; " *Hayal gücü, bilgidен daha önemlidir.* "

Arkeoloji müzesinde heykelleri incelemeli, onların giydikleri kıyafetlere benzer kıyafetlerle yaratıcı drama yapabilmeli, kendini heykelin yapıldığı dönemde yaşıyormuş gibi ya da kendini o heykelin heykeltıraşı olarak düşünebilmelidir. Bu düşünceler, öğretmenin ya da müze eğitimcisinin hazırladığı yaratıcı düşünme becerisini geliştirici sorular ile ortaya çıkarılmalıdır.

Ülkemizde belli başlı müzelerde mevcut olan açık atölyelerde çocuklar, müzede sergilenen objenin benzerini yapabilmekte yahut kendi özgün tasarımını ortaya çıkarabilmektedir. Türkiye'de sergileyen ve gösteren ama dokunulmasına asla izin verilmeyen geleneksel müzecilik anlayışından paylaşılan ve eğlendiren aynı zamanda da eğiten müzecilik anlayışına doğru çok ciddi adımlar atan bazı müzelerde çocuklar için eğitim setleri, eğitim atölyesindeki uygulamalı yaşantılar, görsel malzemelerle

etkinlikler düzenlenmektedir. Özel müzeler içinde İstanbul Vehbi Koç Müzesi çocuklar için ilk defa müze eğitimi uygulamalarını başlatmıştır. Ayrıca müzelerde çocuklar için eğitim birimi kurulması konusunda ilk girişim Antalya Arkeoloji Müzesi tarafından gerçekleştirilmiştir (Okvuran, 2012).

Çorum Arkeoloji Müzesi 2011 yılı sonlarına doğru bir ilki gerçekleştirmiştir. Müzede ziyaretçilerin yatılı olarak da kalabilecekleri bir " Müze Eğitim Merkezi" açılmıştır. Ziyaretçiler, uzmanlar yardımıyla müzeyi geziyorlar, çeşitli drama ve etkinlikler yapıyorlar. Kısaca ziyaretçiler, takı tasarlama, tablet yazma, çömlekçi çarkında kil ve çömlek yapma gibi etkinlikler ile Hititlerin bir gününü yaşıyorlar (www.sabah.com.tr/turizm/2014/01/07/turkiyenin-ilk-yatili-muzesi 7/01/2014 tarihinde erişildi.).

2009 yılında kurulan Bilkent Kültür Girişimi marka hâline gelmiş ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın " Müze ve Ören Yerleri Satış Alanları ve Ticarî Faaliyetlerin Yönetimi, Yürütülmesi, Geliştirilmesi, Ürün ve Hizmet Tedariki " ihalesinin işletmesini 2016 yılı sonuna kadar yürütme yetkisi almıştır. BKG, üç yıl gibi kısa bir sürede Türkiye ve dünyada en büyük " Müze Mağaza " zinciri haline gelmiştir. Müzelerin yanında bulunan müze mağazasından; müze ziyareti sonrasında, ileride bu müze deneyimini ve kazandırdıklarını anımsamak için küçük bir hediye ile kendinizi ödüllendirebilir ya da sevdiklerinize müze ile ilgili sizden hatıra kalabilecek minik bir hediye alabilirsiniz. BKG bünyesinde olan "*Müze Kahvelerinde*", Osmanlı ve Türk kahvelerini lokum ile eşsiz bir sunum eşliğinde içerek yorgunluğunuzu atıp biraz soluklanabilirsiniz. "*Müze Mutfağında*" ise, Osmanlı yemek kültürünü tarihî, modern ve şık mekânlarda tadabilirsiniz. Bu anlamda BKG, ülkemizde müze mağazası, müze kahvesi, müze ürün koleksiyonu ve replika koleksiyonu alanlarında ilklere imza atmıştır. (www.bilkentholding.com.tr/Sayfalar/kurumsal-hizmetler.../bilkent-kultur-girisimi-bkg/ 15/03/2016 tarihinde erişildi.).

2012 yılında "*İstanbul Modern*"in başlattığı "*Müzeler Konuşuyor*" adındaki söyleşi platformu, başlıca uluslararası müze profesyonellerini Türkiye'deki meslektaşları, müze ziyaretçileri ve internet üzerinden takip etme fırsatı bulan küresel izleyiciler ile buluşturuyor. 2012- 2014 yılları arasındaki "*Müzeler Konuşuyor*"

konuğu Amerika idi. 2014- 2015 yılları arasındaki konuğu Birleşik Krallık'tı. 2016 yılı konuğu ise Almanya'ydı (<http://www.istanbulmodern.org/> 25/05/2016 tarihinde erişildi.).

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, müze ve müze eğitimini konu alan öğretmenler üzerinde yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

Alkış ve Güleç (2003); “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Müze Gezilerinin İletişimsel Boyutu” adlı araştırmasında, ilköğretim birinci kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzeleri ders kapsamında kullanıp kullanmadıklarına ilişkin ve sınıf öğretmenlerinin müze gezilerine yönelik görüşlerini araştırmıştır. Araştırmada, sınıf öğretmenlerinin müze gezilerini planlama ve gerçekleştirme sürecinde Sosyal Bilgiler ve Sanat Eğitimi öğretmenleriyle işbirliği yapması gerektiği, aynı zamanda Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Turizm Bakanlığı ve diğer bakanlıkların birbirleriyle giriftir şekilde işbirliği içinde çalışmalarının faydalı olacağı sonucuna varılmıştır. Ayrıca; öğretmenler, ünite konularıyla aynı zamanda yapılan müze gezilerinde konuların görsel araçlarla desteklenmesi sebebiyle daha kalıcı bir öğrenme gerçekleştiğini belirtmişlerdir.

Egüz ve Kesten (2012); “Sosyal Bilgiler Dersinde Müze ile Eğitimin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Samsun İli Örneği” adlı araştırmasında, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ve bu dersi alan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda müzelerin eğitim amaçlı kullanılmasının Sosyal Bilgiler Öğretimine katkısının neler olabileceğini araştırmıştır. Bu araştırmada, görüş belirten öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Programı’nda yer alan müze ile eğitim konusunda tam anlamıyla bilgi sahibi olmadıkları ve öğretmenlerin programda yer alan müze ile eğitim etkinliklerini uygulama noktasında teşvik edilmeleri ve desteklenmeleri gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çıldır (2007); “Öğretmenlerle Müzede Yetişkin Eğitimi- Feza Gürsey Bilim Merkezi Örneği” adlı araştırmasında, müzelerin yetişkin eğitime ilişkin eğitim ve öğretim amacıyla kullanılabilirliğini, öğretmenlerin müzelerden eğitim amaçlı yararlanmasına yönelik görüşlerini araştırmıştır. Bu araştırmada; öğretmenlerin,

müzeleri eğitim amaçlı kullanmanın öğrenmeyi somutlaştırarak eğlenceli ve kalıcı hâle getirdiğini düşündükleri ve müzelerin eğitim kurumu olarak öneminin kavrandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Koçak (2010); “İlköğretim Görsel Sanatlar Eğitimi Dersindeki Müze Etkinliklerine Yönelik, Öğrenci, Öğretmen ve Müze Yetkililerinin Görüşleri” adlı araştırmasında, ilköğretim Görsel Sanatlar Eğitimi dersinde müze etkinliklerine yer verilmesine ilişkin, öğretmen, öğrenci ve müze yetkililerinin görüşlerinin neler olduğunu araştırmıştır. Araştırmaya ilişkin, öğretmenlerin daha fazla müze gezisi yapılmasını istedikleri fakat müze gezisi sırasında uygulama yapamamalarından duydukları rahatsızlıkları ifade etmişlerdir. Bu araştırmada; öğretmenlerin müze gezisi öncesinde, müze gezisi esnasında ve müze gezisi sonrasında uygulama yapmadıkları ve öğretmenlerin özel bir uzmanlık eğitiminden geçirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Akman ve arkadaşları (2015); “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşleri” adlı araştırmasında öğretmenlerin, müzeleri okul öncesi dönemde ne ölçüde etkili kullandıklarını ve okul öncesi öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin algılarının ne yönde olduğunu araştırmıştır. Bu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin müze eğitiminin gerekliliğine inanmalarına rağmen müzeleri eğitim ortamı olarak kullanmada yetersiz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Solmaz (2015); “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Müze Eğitimine Yönelik Görüşleri ve Uygulamaları” adlı araştırmasında Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin müze eğitimine yönelik tutum ve uygulamalarının ne yönde olduğunu araştırmıştır. Araştırmanın sonucu olarak; Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “müze eğitimi” kavramını bilmedikleri ve müzede eğitimden bihaber oldukları, öğretmenlerin öğrencileriyle müze ziyaretleri yaptıkları fakat, müze ziyareti etkinliği için geleneksel bir yöntem olan sunuş yoluyla öğretim stratejilerinden anlatım tekniğini kullandıkları belirlenmiştir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

4.1 Araştırma Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış olup araştırma ilişkisel tarama modelinde yapılmıştır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar,2011).

Fraenkel ve Wallen' a göre (2006), tarama araştırmaları genellikle aşağıdaki üç özelliklere sahiptir:

1. Evrenden örneklemin seçilmesi yani büyük bir topluluğun bir konuyla alakalı görüşlerinin ya da özelliklerin (inanç, bilgi, tutum, kaygı, ilgi vb.) betimlenmesi amacıyla topluluğu temsil edebilecek insanlardan oluşan bir parçası seçilir.

2. Araştırma için ihtiyaç duyulan verileri toplama süreci, veri kaynakları olan kişilere yöneltilen sorulara verilen cevaplara dayalıdır.

3. Veriler, özelliği betimlenecek topluluğun her bir bireyinden değil de bu topluluğu temsil eden bir parçasından yani örneklemden toplanır.

İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi, amaçlayan araştırma modelleridir. Bu tür bir düzenlemede, aralarında ilişki aranacak değişkenler, tekil taramada olduğu gibi, ayrı ayrı sembolleştirilir. Ancak bu sembolleştirme (değer verme, ölçme), ilişkisel çözümlenmeye olanak verecek şekilde yapılmak zorundadır (Karasar,2011).

4.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evreni, Konya ilinde çalışan sınıf öğretmenleridir. Bu evrende Konya ilinin merkez ilçelerinde (Meram, Karatay, Selçuklu) çalışan sınıf öğretmenlerinden küme örnekleme yoluyla örneklem alınmıştır. 266 sınıf öğretmeni, araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Evren ya da çalışma evreni, çoğunlukla çeşitli elemanlar barındıran, benzer amaçlı kümelerden oluşur. Araştırma, evrenden seçilecek kümeler üzerinde yapılabilir. Evrendeki bütün kümelerin tek tek ve tüm elemanlarıyla birlikte eşit olarak seçilme şansına sahip oldukları durumda yapılan örnekleme küme örnekleme denilmektedir. Küme örnekleme, araştırmacının geniş bir fizikî sahaya yayılmasını önleyip maliyeti azaltır. Aynı zamanda, fizikî alanın daralması denetim olanaklarını artırır(Karasar,2011).

4.3 Veri Toplama Araçları

“Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeği sınıf öğretmenlerinin müzeler ve müzelerin eğitim amaçlı kullanılması hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Ölçeğin geliştirilme aşamaları aşağıda sunulmuştur.

4.3.1 Maddelerin Yazılması

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin müzelere ve müzelerin eğitim amaçlı kullanılmasına ilişkin görüşlerini belirlemek için literatür incelenmiş, konu ile ilgili yayınlardan ve Onur (2012), Mercin (2002) kaynaklarından yararlanılarak 42 ölçek maddesi yazılmıştır.

4.3.2 Uzman Görüşlerinin Alınması

42 maddeden oluşan ölçeğin deneme formu oluşturulurken Sınıf Öğretmenliği ve Eğitim Bilimleri alanlarındaki üç uzmanın görüşü alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda sekiz madde ölçekten çıkarılmış ve deneme formuna son hali verilmiştir.

4.3.3 Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

34 maddeden oluşan deneme formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması 185 sınıf öğretmeni üzerinde yürütülmüştür. Tabachnick ve Fidell (2001), genel bir kural olarak örneklem büyüklüğünün en az gözlenen değişken sayısının beş katı olması gerektiğini ifade eder (Akt; Öztürk, 2002). Bu uygulama sonunda 34 maddeden oluşan deneme formundan 10 madde atılmıştır. Ölçeğin geçerlik çalışması kapsamında yapı geçerliği sınanmış, güvenilirlik çalışması kapsamında madde-toplam korelasyonları ve iç tutarlılık anlamında bilgi veren Cronbach Alpha değeri hesaplanmıştır.

Geçerlik

Yapı Geçerliği

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacı ile açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda, KMO değeri 0.893 bulunmuştur. KMO değeri örneklem büyüklüğü açısından faktör analizi için veri yapısının uygunluğunu test etmeye yönelik bir ölçüttür. Örneklem büyüklüğü için değer “0.50-0.59 arasında ise kötü”, “0.60-0.69 arasında ise zayıf”, “0.70-0.79 arasında ise orta”, 0.80-0.89 arasında ise iyi”, “0.90 üzerinde ise mükemmel” yorumu yapılır. (Leech, Barrett ve Morgan, 2005; Akt: Çokluk ve diğ., 2010). Bryman ve Cramer (2001), ise örneklem büyüklüğünün madde sayısının en az beş katı, hatta on katı civarında olması gerektiğini belirtmiştir. (Akt., Tavşancıl, 2010) Bu doğrultuda, veri yapısının örneklem büyüklüğü açısından faktör analizi için uygun olduğunu söylenebilir. Dolayısıyla örneklem büyüklüğünün yeterli düzeyde olduğu söylenebilir. Ayrıca Barlett’in Küresellik testi sonucuna göre ki-kare (X^2) değeri 0.01 düzeyinde manidar bulunmuştur ($X^2 = 1162.147$, $p = .00$). Bu sonuçlar, verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini göstermektedir (Çokluk ve diğ., 2010). Dolayısıyla ölçekte yer alan maddelerin ölçülmek istenen özellik açısından faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir.

Tablo 1. KMO ve Barlett Testi Sonucunda Elde Edilen Bulgular

KMO		.754
Barlett Testi	Ki-kare (X^2)	1162.147
	Sd	276
	P	.000

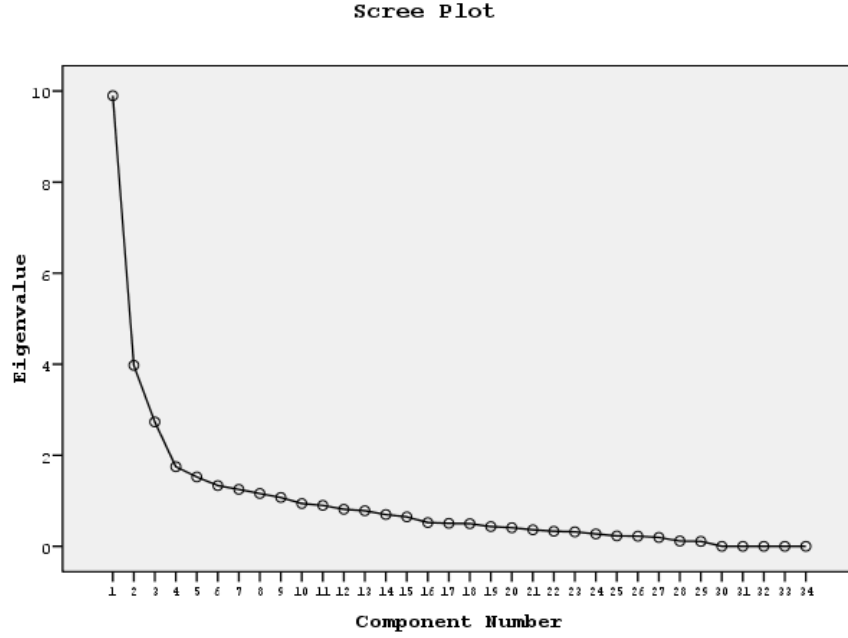
Yapı geçerliğinin sınanması için faktörleştirme tekniklerinden temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Faktörlere ait bulgular Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2. Temel Bileşenler Analizi Sonucunda Faktörlere İlişkin Elde Edilen Bulgular

Faktör	Özdeğer	Varyans Yüzdesi	Toplam Varyans Yüzdesi
1	4,859	17,352	17,352
2	4,653	16,617	33,970
3	1,766	6,309	40,279
4	1,444	5,157	45,436
5	1,304	4,656	50,092
6	1,249	4,459	54,551
7	1,061	3,789	58,340
8	1,032	3,687	62,027
9	1,017	3,631	65,658
10	,956	3,415	69,073

Ölçekte yer alan faktörlere ilişkin açıklanan varyans miktarlarını gösteren Tablo.2 incelendiğinde, özdeğeri 1.00’den büyük olan altı faktörün olduğu görülmektedir. İlk faktör toplam varyansın %17.352’sini, ikinci faktör toplam varyansın %16.617’sini ve üçüncü faktör toplam varyansın %6.309’unu açıklamaktadır. Üçüncü faktörden sonra diğer faktörlerin hem toplam varyansa yaptıkları katkı azalmaktadır hem de yaklaşık olarak aynıdır. Bu durum özdeğer bileşenlerini gösteren çizgi grafiğinde de (bkz. Şekil 1) görülmektedir.

Şekil 1. Özdeğer Bileşen Çizgi Grafiği

Şekil 1 incelendiğinde, üçüncü faktörden sonra eğim azalmaktadır. Bu açıdan faktör sayısının üç olmasına karar verilmiştir. Maddelerin hangi boyuta daha iyi yerleştiğini belirlemek amacıyla dik döndürme yöntemlerinden varimax (maksimum değişkenlik) yöntemi kullanılmıştır. Faktör yüklerinin en az 0.32 olan maddeler asıl ölçek için seçilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2007).

Tablo 3. Maddelere İlişkin Elde Edilen Faktör Yük Değerleri

Madde Numarası	Faktör Yükleri		
	1	2	3
soru13	,775		
soru12	,750		
soru16	,708		
soru18	,675		
soru6	,644		
soru8	,641		
soru10	,524		,314
soru5	,513		,319
soru28	,512		
soru19	,436		
soru22	,436		
soru27		,734	
soru24		,716	
soru25		,677	
soru14		,665	
soru26		,598	
soru11		,544	
soru23		,531	
soru17		,501	
soru1			,755
soru15			,600
soru2			,592
soru4		,341	,563
soru9			,496

Tablo 3. incelendiğinde, maddelerin birbirinden yeterince ayrılmış üç faktör altında toplandığı görülmektedir. Birinci boyutta yer alan maddeler, müzelerin eğitim

üzerindeki etkisini ifade eden maddeler olduğu için bu boyuta “Müzelerin Eğitime Etkisi” ismi verilmiştir. İkinci boyutta yer alan maddeler de müzelerde eğitim alanında yapılacak etkinliklerin ve girişimlerin sonuçları ile bu sonuçlara bağlı beklentileri ifade eden maddeler olduğu için bu boyuta “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” ismi verilmiştir. Üçüncü boyutta yer alan maddeler müzelerin kişisel gelişime olan etkisini ifade eden maddeler olduğu için bu boyuta “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” ismi verilmiştir. Deneme uygulaması sonucunda 24 madde ve 3 alt boyuttan oluşan bir ölçek elde edilmiştir. Birinci boyutta yer alan maddelerin faktör yük değerleri 0.436-0.775 arasında, ikinci boyutta yer alan maddelerin faktör yük değerleri 0.501-0.734 arasında, üçüncü boyutta yer alan maddelerin faktör yük değerleri ise 0.496-0.755 arasında değişmektedir.

Tablo 4. Nihai ölçekte yer alan boyutlar ve ilgili maddeler

Boyutlar	İlgili maddeler
1.Boyut: Müzelerin Eğitime Etkisi	4, 5, 6, 8, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 24
2.Boyut: Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler	9, 12, 15, 19, 20, 21, 22, 23
3. Boyut: Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi	1, 2, 3, 7, 13

Birinci boyutta 11, ikinci boyutta 8 ve üçüncü boyutta 5 madde vardır.

Güvenirlilik

Madde-Toplam Korelasyonları (Madde Ayırt edicilik indeksleri)

Madde geçerliğine kanıt olarak madde-toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Madde-toplam korelasyonun pozitif ve yüksek olması, maddelerin benzer davranışları örneklediğini ve iç tutarlığının yüksek olduğunu gösterirken, madde-toplam korelasyonun işareti eksi, değeri sıfır veya sıfıra yakın olması ise, maddenin diğer maddelerle ölçülmek istenen tutumu ölçmede yetersiz kaldığını gösterir (Büyüköztürk, 2009; Tezbaşaran, 2008). Genel olarak madde-toplam korelasyonu

0.30 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiği, 0.20-0.30 arasında maddelerin zorunlu görülmesi durumunda teste alınabileceği veya düzeltilmesi gerektiği, 0.20'den daha düşük maddelerin ise teste alınmaması gerektiği söylenebilir (Büyüköztürk, 2009).

Tablo 5. Nihai Ölçekte Yer alan Maddelere ait Madde-Toplam Korelasyonları

Madde Numarası	Madde-Toplam Korelasyonlar		
	Boyut 1	Boyut 2	Boyut 3
soru5	,477		
soru6	,589		
soru8	,524		
soru10	,447		
soru12	,618		
soru13	,659		
soru16	,645		
soru18	,558		
soru19	,367		
soru22	,373		
soru28	,340		
soru11		,468	
soru14		,536	
soru17		,364	
soru23		,474	
soru24		,595	
soru25		,534	
soru26		,464	
soru27		,599	
soru1			,485
soru2			,393
soru4			,414
soru9			,349
soru15			,411

Ölçek maddelerinden alınan puanlar ile ölçeğin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklayan madde-toplam korelasyonları (madde ayırt edicilik değerleri) 0.34 ile 0.659 arasında değerler almaktadır. “Müzelerin Eğitime Etkisi” boyutuna ilişkin maddelerin madde-toplam korelasyonları 0.340 ile 0.659 arasında, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” boyutuna ilişkin maddelerin madde-toplam korelasyonları 0.364 ile 0.599 ve “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” boyutuna ilişkin maddelerin madde-toplam korelasyonları 0.349 ile 0.485 arasında değişmektedir. Bu sonuçlar, “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğindeki maddelerin geçerliklerinin yeterli olduğu, öğretmenleri görüşleri açısından ayırt ettikleri ve aynı davranışı ölçmeye yönelik maddeler oldukları şeklinde yorumlanabilir. Hesaplanan tüm bu madde – toplam korelasyonları değerleri 0.01 düzeyinde anlamlıdır.

Cronbach Alpha Katsayısı

“Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin güvenilirliğini belirlemek için Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutunun güvenilirlik katsayısı 0.83 “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunun 0.80 ve üçüncü alt boyutun 0.66 bulunmuştur. “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamı için ise 0.79 bulunmuştur. Özdamar’ a göre (1999), 0.60 ve üzeri güvenilirlik katsayısının sahip veri toplama araçları oldukça güvenilirlerdir. Sonuç olarak her bir alt boyuta ve ölçeğin tamamına ilişkin güvenilirlik katsayılarının yeterli düzeyde olduğu belirtilebilir.

Yapılan çalışmaların sonuçları “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin kabul edilebilir düzeyde geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu kanıtlar niteliktedir. “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeği likert tipi üçlü bir dereceleme sistemine göre geliştirilmiş olup her bir madde için " Evet (3) ", " Kısmen (2) ", " Hayır (1) " şeklinde oluşturulmuştur. Oluşturulan bu ölçek, ikinci uygulamada 266 sınıf öğretmenine uygulanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Veri toplama aracı olarak hazırlanan “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin I. Bölümünü oluşturmaktadır. 8 maddeden oluşan bu bölüm, “Müzeler ve Müzelerde

Eğitim” ölçeğinin uygulandığı örnekleme tanıtın ve aslında araştırmanın değişkenlerini oluşturan bölümdür.

4.4 Verilerin Analizi

Öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Grup büyüklüğü 50’den büyük olduğu için verilerin normal dağılıma uygunluğunu test etmek için Kolmogrov-Smirnov testi kullanılmıştır.

Tablo 6. Verilerin Normal Dağılıma Uygunluğu İçin Kolmogrov-Smirnov Testi

	Kolmogorov-Smirnov(a)			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
Müzelerin Eğitime Etkisi	,074	266	,001	,982	266	,002
Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler	,165	266	,000	,877	266	,000
Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi	,135	266	,000	,961	266	,000
Müzeler ve Müzelerde Eğitim	,071	266	,002	,989	266	,046

Yapılan normallik testi sonucunda, $p < 0.05$ çıkması bu anlamlılık düzeyinde “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyut puanları ile “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeği puanlarının normal dağılımdan anlamlı (aşırı) sapma gösterdiği saptanmıştır. Bu durumda ölçeğe ve alt boyutlarına ait puanlarının dağılımlarının normal olmadığı söylenebilir. Puanlarının dağılımı normal dağılım göstermediğinden dolayı verilerin analizinde parametrik olmayan yöntemlerden yararlanılmıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR

5.1 Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşleri Ne Şekildedir?

Öğretmenlerin müze eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla her bir boyuta ve her bir boyutta yer alan maddelere ilişkin ortalamaları ve katılım düzeyleri belirlenmiştir.

Tablo 7. Müze Eğitimine İlişkin Boyut ve Madde Bazında Katılım Düzeyleri

Boyut	$\bar{X}$	Katılım Düzeyi	Madde Numarası	$\bar{X}$	Katılım düzeyi
Müzelerin Eğitime Etkisi	19,41	Kısmen	soru4	1,84	Kısmen
			soru5	1,43	Hayır
			soru6	1,75	Kısmen
			soru8	1,97	Kısmen
			soru10	1,98	Kısmen
			soru11	1,65	Hayır
			soru14	1,60	Hayır
			soru16	1,82	Kısmen
			soru17	1,75	Kısmen
			soru18	1,52	Hayır
			soru24	2,11	Kısmen
Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler	21,18	Evet	soru9	2,67	Evet
			soru12	2,56	Evet
			soru15	2,68	Evet
			soru19	2,72	Evet
			soru20	2,61	Evet
			soru21	2,69	Evet
			soru22	2,56	Evet

			soru23	2,68	Evet
Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi	11,40	Kısmen	soru1	2,61	Evet
			soru2	1,96	Kısmen
			soru3	2,65	Evet
			soru7	1,81	Kısmen
			soru13	2,40	Evet
Müzeler ve Müzelerde Eğitim	52,02	Kısmen			

1-1.66 Hayır**1.67-2.33 Kısmen****2.34-3 Evet**

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutunda görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundaki görüşlerin “kısmen” olarak en yüksek ortalamaya sahip olduğu madde 24. maddedir. Öğretmenlerimiz, müzelerimizde eğitimin aktif-keşfedici öğrenme yaklaşımına uygun, dokunmalı ve etkileşimli öğrenme deneyimleriyle verilmekte olduğu yargısına en yüksek ortalama ile kısmen düzeyinde katılmaktadırlar. Buna karşın “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundaki görüşlerin “hayır” olarak en yüksek ortalamaya sahip madde 11. maddedir. Bu maddeye göre; öğretmenlerimiz, gittikleri müzelerde eğitsel etkinlikleri içeren programların yapıldığı görüşüne en yüksek ortalama ile “hayır” şeklinde cevap verdikleri görülmüştür.

“Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutunda “kısmen” düzeyinde ortalama olarak yüksek katılımın olduğu bir diğer madde, 10. maddedir. Öğretmenlerimiz; ülkemizdeki müzelerde müze deneyimlerinin, yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımına uygun yapılmakta olduğu yargısına “kısmen” düzeyinde yüksek bir ortalama ile katılım sağlamışlardır.

“Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundaki görüşlerin yüksek bir ortalama ile “hayır” olduğu bir diğer madde ise 14. maddedir. Öğretmenlerimiz, müzelerimizde

farklı yaş gruplarından çocuklarımız için yaşa uygun program sunulmakta olduğu görüşüne yüksek bir ortalama ile katılmamaktadırlar. Müzelerimizin, farklı yaş gruplarından çocuklarımız için yaşa uygun programlar sunmadıklarını düşünmektedirler.

Öğretmenlerimizin, “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutunda yer alan 18. maddeye “hayır” cevabı verdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin, öğretmenlik eğitimi sırasında “Müze Eğitimi”ne ilişkin bilgiler aldığı görüşüne katılmadıkları belirlenmiştir.

“Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutunda yer alan 5. maddeye “hayır” cevabının verildiği görülmektedir. Öğretmenlerimiz, “Müzelerimizde eğitim sınıfları mevcuttur ve eğitsel etkinlikler bu sınıfta yapılmaktadır.” görüşüne katılmamaktadırlar.

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundaki görüşlerinin yüksek bir ortalama ile “evet” olduğu görülmektedir. “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinde boyut bazındaki görüşlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunda en yüksek ortalama ile “evet” olduğu görülmektedir. Buradan da araştırmaya katılan öğretmenlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundaki maddelere daha olumlu baktıkları anlaşılmaktadır. “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunu madde bazında incelediğimizde, ortalamaların birbirlerine oldukça yakın oldukları göze çarpmaktadır ancak; daha detaylı incelersek, ortalamanın en fazla olduğu madde 19. maddedir. Bu maddede öğretmenlerimiz, müzeler ile okulların işbirliği içinde çalışması gerektiğini düşünmektedirler. Buradan da öğretmenlerin, ülkemizdeki müzelerin okullardan ayrık ve bağımsız olduğunu, bu bağımsızlığın müze eğitimine olumsuz yansıdığını düşündükleri sonucuna varılabilir.

“Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinde, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunda madde bazında ortalamanın yüksek bir ortalama ile “evet” olduğu belirlenen 21. maddede öğretmenlerimiz, müzede sergilenen bir eser hakkında öğrencinin duygu ve düşüncesini yazması, o eser ile ilgili hikâye oluşturması, öğrencinin duyuşsal öğrenmesinin yanı sıra dil zekâsını da geliştireceğini düşünmektedirler. Müzelerde eğitimin, öğrencilerdeki öğrenme alanları üzerinde olumlu etki yaratacağı düşünülmektedir. Öğretmenler, müzelerde düzenlenen etkinliklerde öğrencilerin aktif olarak rol almaları ile kalıcı öğrenmenin sağlanacağını

ve bu duruma ek olarak öğrencinin farklı öğrenme alanlarını olumlu etkileyeceğini düşünmektedirler.

“Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunda maddeler bazında incelemeye devam ettiğimizde öğretmenlerin, müze eğitiminin çocuklarda estetik farkındalık yaratacağını ve bu farkındalığın gelişmesini sağlayacağını düşündükleri görülmektedir. Aynı zamanda öğretmenlerin, müzelerin araştırma merkezleri ve eğitim fakülteleri ile işbirliği içinde çalışmalarını gerektiği düşüncesine “evet” şeklinde cevap verdikleri belirlenmiştir.

9. maddede öğretmenlerin, müzelerde yapılan etkinliklerin yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımına uygun olarak yapılması gerektiği ifadesine “evet” cevabını verdikleri görülmektedir. Buradan da öğretmenlerin geleneksel öğretim yöntemini değil de çağdaş öğretim yöntemini benimsedikleri düşünülebilir.

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutundaki görüşlerinin “kısmen” olarak belirlendiği görülmüştür. Boyut bazında görüşlerinin “kısmen” olmasına rağmen madde bazında incelediğimizde; öğretmenlerimizin, “Sanat müzeleri, kişinin felsefi ve estetik bakış açısına olumlu katkıda bulunur.” maddesi için “evet” cevabını verdikleri görülmektedir.

Aynı zamanda yine 1. madde için öğretmenlerimiz, müzelerde kültürel ve toplumsal bağlar ile köprü oluşturulabileceğini, müzelerde eğitimin sağlanabileceğini ve bu eğitimin ancak iletişim ve etkileşim ile olabileceğini düşünmektedirler. Öğretmenlerimizin; müzelerde tarihi anlatmak için sergilenen eser yahut objelerin, öğrencilere yaptırılacak çeşitli etkinlikler ile öğrencilerin aslında müzenin ruhunu yaşamaları ve onların ait olduğu toplumun kültürü, tarihi ile aralarında köprüler kurulmasını sağlayacağını düşündükleri için bu maddeye “evet” cevabını vermiş oldukları söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamı için görüşlerin “kısmen” katılım düzeyinde olduğu görülmektedir.

5.2. Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında cinsiyete göre puanlar arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Sınıf öğretmenlerin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında cinsiyetlerine göre anlamlı farklılığın olup olmadığı Mann Whitney U testi ile sınanmıştır. Ayrıca kadın ve erkek öğretmenlerin katılım düzeyleri incelenmiştir.

Tablo 8. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Betimsel İstatistikler

Boyut	N	$\bar{X}$	Std. Sapma	Minimum	Maksimum	Katılım Düzeyi	
Müz. Eğt. Etkisi	Bayan	130	19,61	4,11	11,00	27,00	Kısmen
	Bay	136	19,21	4,45	11,00	30,00	Kısmen
Müz. Eğt. Beklenti	Bayan	130	21,43	2,79	11,00	24,00	Evet
	Bay	136	20,93	2,79	10,00	24,00	Evet
Müz. Kişisel Gelişim Etk.	Bayan	130	11,50	1,61	7,00	15,00	Kısmen
	Bay	136	11,38	1,82	7,00	15,00	Kısmen
Müz. ve Müz.de Eğt.	Bayan	130	52,54	5,60	34,00	64,00	Kısmen
	Bay	136	51,53	6,01	31,00	69,00	Kısmen

Kadın öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 19,61$; erkek öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 19,21$ 'dir. Hem erkek hem de kadın öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi”ne ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Aynı zamanda da “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutunda Bayan öğretmenlerin Bay öğretmenlere oranla “kısmen” düzeyinde katılımın ortalama olarak daha yüksek olduğu görülmektedir.

18.33 Hayır**18.34 -25.67 Kısmen****25.68-33 Evet**

Kadın öğretmenlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 21,43$; erkek öğretmenlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 20,93$ 'tür. Hem erkek hem de kadın öğretmenlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “evet” düzeyinde olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenler ile erkek öğretmenlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunda “Evet” düzeyinde katılımın ortalama olarak birbirine yakın olduğu görülmektedir.

8-13.33 Hayır**13.34-18.67 Kısmen****18.68-24 Evet**

Kadın öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 11,50$; erkek öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 11,38$ 'dir. Hem erkek hem de kadın öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Aynı zamanda kadın öğretmenler ile erkek öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutunda “Kısmen” düzeyinde katılımın ortalama olarak birbirine yakın olduğu görülmektedir.

5-8.33 Hayır**8.34-11.67 Kısmen****11.68-15 Evet**

Kadın öğretmenlerin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamından aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 52.54$; erkek öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 51,53$ 'tür. Hem erkek hem de kadın öğretmenlerin müzelerin eğitim amaçlı kullanımına ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenler ile erkek öğretmenlerin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamı için “kısmen” düzeyinde katılımlarının ortalama olarak birbirlerine yakınlığı dikkat çekmektedir.

24-40 Hayır

40-56 Kısmen

56-72 Evet

Tablo 9.Cinsiyete göre Mann Whitney U testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Müz. Eğt. Etkisi	bayan	130	137,30	17849,00	8346,000	0,430
	bay	136	129,87	17662,00		
Müz. Eğt. Beklenti	bayan	130	142,10	18473,00	7722,000	0,071
	bay	136	125,28	17038,00		
Müz. Kişisel Gelişim Etk	bayan	130	135,71	17642,00	8553,000	0,642
	bay	136	131,39	17869,00		
Müz. ve Müz.de Eğt	bayan	130	139,93	18191,00	8004,00	0,182
	bay	136	127,35	17320,00		

Sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt puanları ve

“Müzeler ve Müzelerde Eğitim” puanları arasında cinsiyete göre anlamlı fark yoktur ($p>0,05$).

5.3. Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında yaş değişkenine göre puanlar arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında yaşlarına göre anlamlı farklılığın olup olmadığı Kruskal Wallis testi ile sınanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin yaşlarına göre katılım düzeyleri incelenmiştir.

Tablo 10. Yaş Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler

		N	$\bar{X}$	Std. sapma	Minimum	Maksimum	Katılım Düzeyi
Müz. Eğt. Etkisi	21-29	34	20,50	4,41931	13,00	30,00	Kısmen
	30-39	84	19,75	4,21950	11,00	27,00	Kısmen
	40-49	112	18,86	4,17383	11,00	30,00	Kısmen
	50 ve üzeri	36	19,28	4,53942	11,00	28,00	Kısmen
Müz. Eğt. Beklentisi	21-29	34	21,53	2,10678	15,00	24,00	Evet
	30-39	84	21,31	2,62048	14,00	24,00	Evet
	40-49	112	21,27	2,95303	10,00	24,00	Evet
	50 ve üzeri	36	20,25	3,15663	11,00	24,00	Evet
Müz. Kişisel Gelişim Etkisi	21-29	34	11,21	1,40948	8,00	15,00	Kısmen
	30-39	84	11,23	1,60084	7,00	15,00	Kısmen
	40-49	112	11,55	1,84483	7,00	15,00	Kısmen
	50 ve üzeri	36	11,83	1,79682	8,00	15,00	Kısmen
Müz. ve Müz.de Eğt.	21-29	34	53,24	5,76331	39,00	65,00	Kısmen
	30-39	84	52,29	5,86509	41,00	64,00	Kısmen
	40-49	112	51,67	5,54488	31,00	69,00	Kısmen
	50 ve üzeri	36	51,36	6,61666	34,00	63,00	Kısmen

Yaşı 21-29 arasında olan öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 20,50$; 30-39 arasında olan

öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 19,75$; 40-49 arasında olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 18,86$ ve 50 ve üzeri olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 19,28$ 'dir. Tüm yaş düzeylerindeki öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. 21-29 yaş aralığında olan öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutunda “kısmen” katılım düzeyi ortalamasının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin yaş seviyeleri arttıkça “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin “kısmen” katılım düzeyi ortalamasının azaldığı görülmüştür. Bu durumun nedeni genç yaştaki öğretmenlerin; derslerini geleneksel öğrenme yaklaşımı ile değil de keşfedici, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı ile işlemeye çalışmaları ve buna istek duymaları olabilir.

11- 18.33 hayır

18.34 -25.67 kısmen

25.68-33 evet

Yaşı 21-29 arasında olan öğretmenlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 21,53$; 30-39 arasında olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 21,31$; 40-49 arasında olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 21,27$ ve 50 ve üzeri olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 20,25$ 'tir. Tüm yaş düzeylerindeki öğretmenlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “evet” düzeyinde olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin yaş seviyeleri arttıkça “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin “evet” katılım düzeyi ortalamasının azaldığı belirlenmiştir.

8-13.33 hayır

13.34-18.67 kısmen

18.68-24 evet

Yaşı 21-29 arasında olan öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişme Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 11,21$; 30-39 arasında olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,23$; 40-49 arasında olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,55$ ve 50 ve üzeri olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,83$ ’tür. Yaşı 50 ve üzeri olan öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişme Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşleri “evet” ve diğer yaş seviyelerinde ise “kısmen” olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin yaş seviyeleri arttıkça “Müzelerin Kişisel Gelişme Etkisi” alt boyutuna ilişkin katılım düzeyi ortalamaları artmaktadır. 50 yaş ve üzeri olan öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişme Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşleri daha olumlu bulunmaktadır. Bu durumun nedeni olarak öğretmenlerin yaşları sebebiyle tecrübe edinmiş olmaları söylenebilir.

5-8.33 hayır

8.34-11.67 kısmen

11.68-15 evet

Yaşı 21-29 arasında olan öğretmenlerin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamından aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 53,24$; 30-39 arasında olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 52,29$; 40-49 arasında olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 51,67$ ve 50 ve üzeri olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 51,36$ ’dır. Tüm yaş seviyelerindeki sınıf öğretmenlerinin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamına ilişkin katılım düzeyinin “kısmen” olduğu görülmektedir. “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamı için öğretmenlerin yaş seviyesi arttıkça “kısmen” düzeyindeki katılım ortalaması düşmektedir. Bu durumun nedeni, genç yaştaki öğretmenlerin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” e ilişkin daha çağdaş, yenilikçi, aktif ve keşfedici bir öğrenme yaklaşımını yaş seviyesi büyük olan öğretmenlere oranla daha fazla benimsemeleri olarak açıklanabilir.

24-40 hayır

40-56 kısmen

56-72 evet

Tablo11.Yaş seviyesine göre Kruskall Wallis Testi Sonuçları

		N	Sıra ortalaması	sd	X ²	P
Müz. Eğt. Etkisi	21-29	34	151,49	3	4,041	,257
	30-39	84	139,20			
	40-49	112	124,03			
	50 ve üzeri	36	132,67			
Müz. Eğt. Beklentisi	21-29	34	135,68	3	4,641	,200
	30-39	84	135,92			
	40-49	112	139,08			
	50 ve üzeri	36	108,44			
Müz. Kişisel Gelişim Etkisi	21-29	34	117,53	3	6,103	,107
	30-39	84	123,48			
	40-49	112	139,60			
	50 ve üzeri	36	153,00			
Müz. ve Müz.de Eğt	21-29	34	148,12	3	1,739	,628
	30-39	84	135,12			
	40-49	112	128,86			
	50 ve üzeri	36	130,36			

*p<0,05

Sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “ Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt puanları ve “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” puanları arasında yaş değişkenine göre anlamlı fark yoktur(p>0,05).

5.4. Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Puanlar Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında mezun olunan okul türüne göre anlamlı farklılığın olup olmadığı Kruskal Wallis testi ile sınanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre katılım düzeyleri incelenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin bir kısmı “Diğer” başlığı altında toplanan okul türlerinden mezun olmuşlardır. Bu okul türleri Fen-Edebiyat Fak.(13), Ön lisans-Eğitim Yüksekokulu (11), Mühendislik-Ziraat Fak.(6), Herhangi bir lisans bölüm (5), İktisadi ve İdari Bilimler Fak. (3), Lisans Tamamlama (2), Dil-Tarih-Coğrafya Fak.(1), Sanat Tarihi(1), Mesleki Eğitim Fak.(1), Lise(1)dir.

Tablo 12. Mezun olunan okul Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler

	N	$\bar{X}$	Std. sapma	Minimum	Maksimum	Katılım Düzeyi
Müz. Eğt. eğitim fakültesi	183	19,51	4,29	11,00	30,00	Kısmen
Etkisi eğitim enstitüsü	23	19,30	5,41	11,00	28,00	Kısmen
lisansüstü	9	20,22	3,63	14,00	26,00	Kısmen
Diğer	51	18,92	3,83	12,00	28,00	Kısmen
Müz. Eğt. eğitim fakültesi	183	21,38	2,61	14,00	24,00	Evet
Beklenti eğitim enstitüsü	23	20,13	3,24	11,00	24,00	Evet
Lisansüstü	9	20,00	3,43	15,00	24,00	Evet
Diğer	51	21,14	3,05	10,00	24,00	Evet
Müz. Kişisel eğitim fakültesi	183	11,37	1,75	7,00	15,00	Kısmen
Gelişim eğitim enstitüsü	23	11,61	1,73	8,00	14,00	Kısmen
Etk Lisansüstü	9	11,00	1,66	8,00	13,00	Kısmen
Diğer	51	11,69	1,61	8,00	14,00	Kısmen
Müz. ve eğitim fakültesi	183	52,26	5,72	39,00	69,00	Kısmen
Müz.de eğitim enstitüsü	23	51,04	7,24	34,00	63,00	Kısmen
Eğt Lisansüstü	9	51,22	5,61	44,00	60,00	Kısmen
Diğer	51	51,75	5,64	31,00	62,00	Kısmen

Mezun olduğu okul, eğitim fakültesi olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 19,51$; eğitim enstitüsü olan sınıf öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 19,30$; lisansüstü olan sınıf

öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 20,02$ 'dir. Farklı okullardan mezun olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Lisansüstünden mezun olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” katılım düzeyi ortalamasının en yüksek olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları okulların türlerine bakıldığında “eğitim” alanından ve branşından farklı alan ve branşlara yönelik “diğer” başlığı altında bulunan okulların da olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde katılım ortalamalarını incelediğimiz zaman lisansüstü-eğitim fakültesi-eğitim enstitüsü-diğere doğru ortalamaların azaldığı görülmüştür. Bu durumun nedeni, alanının eğitim olmadığı “diğer” başlığı altındaki okullardan mezun olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi”ne ilişkin görüşlere eğitimci bakış açısı ile bakamamaları olabilir. Eğitim mezunu olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi”ne ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyi katılım ortalamasını arttırmakta olduğu belirlenmiştir.

Mezun olduğu okul eğitim fakültesi olan öğretmenlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 21,38$; eğitim enstitüsü olan sınıf öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 20,13$; lisansüstü mezunu sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 20,00$ ve farklı okullardan mezun olan sınıf öğretmenlerinin puanlarının ortalaması $\bar{X} = 21,14$ 'tür. Farklı okullardan mezun olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin de tıpkı eğitim fakültesi, eğitim enstitüsü ve lisansüstü mezunu sınıf öğretmenlerinin görüşleri gibi “evet” düzeyinde olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesi mezunu olan sınıf öğretmenlerimizin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin yüksek bir ortalama ile daha olumlu olduğu görülmektedir. Ortalamaların birbirlerine yakın olduğu görülmekte olup eğitim fakültesi mezunu sınıf öğretmenlerinin katılım düzeyi ortalamasını takip eden “Diğer” bölümlerden mezun olan sınıf öğretmenlerinin yüksek ortalama ile “Evet” katılım düzeyinde olması beklenmeyen bir bulgudur. Bir diğer

şaşırtıcı bulgu ise lisansüstü mezunu sınıf öğretmenlerinin en düşük ortalamaya sahip olmasıdır.

Mezun olduğu okul eğitim fakültesi olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X}=11,37$; eğitim enstitüsü olan sınıf öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,61$; lisansüstü olan sınıf öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,00$ 'dir. Farklı okullardan mezun olan öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Farklı okullardan mezun olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutunda “kısmen” düzeyinde en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Yakın ortalama ile “Diğer” okullardan mezun olan sınıf öğretmenlerini, eğitim enstitüsü mezunu sınıf öğretmenleri izlemektedir. “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunda ortaya çıkan benzer bir bulguya ulaşılmıştır. “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutunda “kısmen” düzeyinde en düşük ortalamanın lisansüstü mezunu sınıf öğretmenlerine ait olduğu görülmektedir.

Mezun olduğu okul eğitim fakültesi olan sınıf öğretmenlerinin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamından aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} =52,26$; eğitim enstitüsü mezunu olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 51,04$; lisansüstü mezunu olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 51,22$ 'dir. Farklı okullardan mezun olan sınıf öğretmenlerinin de “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğine ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo13. Mezun olunan okul türüne göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

		N	Sıra ortalaması	sd	X ²	P
Müz. Eğt. Etkisi	eğitim fakültesi	183	135,43	3	1,078	,782
	eğitim enstitüsü	23	132,76			
	lisansüstü	9	146,72			
	diğer	51	124,56			
Müz. Eğt. Beklenti	eğitim fakültesi	183	137,77	3	4,661	,198
	eğitim enstitüsü	23	105,67			
	Lisansüstü	9	108,61			
	Diğer	51	135,13			
Müz. Kişisel Gelişim Etk.	eğitim fakültesi	183	129,69	3	2,578	,461
	eğitim enstitüsü	23	142,72			
	Lisansüstü	9	117,28			
	Diğer	51	145,86			
Müz. ve Müz.de Eğt	eğitim fakültesi	183	135,16	3	,400	,940
	eğitim enstitüsü	23	128,78			
	Lisansüstü	9	122,11			
	Diğer	51	131,67			

Öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyut puanları ile “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” puanları arasında mezun olunan okul türüne göre anlamlı fark yoktur ($p>0,05$).

5.5. Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Mesleki Kıdeme Göre Puanlar Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?

Öğretmenlerin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı farklılığın olup olmadığı Kruskal Wallis testi ile sınıanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin mesleki kıdeme göre katılım düzeyleri incelenmiştir.

Tablo 14. Mesleki kıdem Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler

		N	$\bar{X}$	Std. sapma	Minimum	Maksimum	Katılım Düzeyi
Müz. Eğt.	1-5 yıl	20	21,90	3,17722	14,00	29,00	Kısmen
Etkisi	6-10 yıl	47	19,62	4,41122	11,00	30,00	Kısmen
	11-15 yıl	41	19,07	4,33238	11,00	27,00	Kısmen
	16-20 yıl	78	19,86	3,88043	12,00	30,00	Kısmen
	21 yıl ve üzeri	80	18,39	4,54929	11,00	28,00	Kısmen
Müz. Eğt.	1-5 yıl	20	21,70	2,27342	17,00	24,00	Evet
Beklenti	6-10 yıl	47	21,45	2,39391	14,00	24,00	Evet
	11-15 yıl	41	21,78	2,38235	16,00	24,00	Evet
	16-20 yıl	78	20,97	3,19079	10,00	24,00	Evet
	21 yıl ve üzeri	80	20,78	2,88591	11,00	24,00	Evet
Müz. Kişisel Gelişim	1-5 yıl	20	11,40	1,50088	9,00	15,00	Kısmen
Etkisi	6-10 yıl	47	11,11	1,28932	8,00	13,00	Kısmen
	11-15 yıl	41	11,17	1,61094	8,00	15,00	Kısmen
	16-20 yıl	78	11,63	1,92123	7,00	15,00	Kısmen
	21 yıl ve üzeri	80	11,60	1,81833	7,00	15,00	Kısmen
Müz. ve Müz.de Eğt	1-5 yıl	20	55,00	4,58831	46,00	65,00	Kısmen
	6-10 yıl	47	52,17	5,93193	39,00	63,00	Kısmen
	11-15 yıl	41	52,02	5,72052	41,00	64,00	Kısmen
	16-20 yıl	78	52,46	5,90332	31,00	69,00	Kısmen
	21 yıl ve üzeri	80	50,76	5,79228	34,00	63,00	Kısmen

Mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 21,90$; 6-10 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 19,62$; 11-15 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 19,07$; 16-20 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 19,86$ ve 21 ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 18,39$ 'dur. Farklı mesleki kıdemi olan öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Mesleki kıdemi 1-5 yıl olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin “kısmen” katılım düzeyi ortalamasının, diğer mesleki kıdemler arasında en yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin “kısmen” düzeyindeki katılım ortalamasının ise en düşük olduğu görülmektedir. Bu bağlamda yeni mezun ve mesleki kıdemi düşük sınıf öğretmenleri, mesleki kıdemi fazla olan sınıf öğretmenlerine oranla müzelerin eğitime etki ve katkısının olumlu olduğunu düşünmektedirler.

Mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 21,70$; 6-10 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 21,45$; 11-15 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 21,78$; 16-20 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 20,97$ ve 21 ve üzeri olan öğretmenlerin puanların ortalaması $\bar{X} = 20,78$ 'dir. Farklı mesleki kıdemi olan öğretmenlerin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “evet” düzeyinde olduğu görülmektedir. “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunda katılım düzeyi ortalaması incelendiğinde, mesleki kıdemi 11-15 yıl arasında olan sınıf öğretmenlerinin ortalamasının en yüksek olduğu az bir farkla ise bu ortalamayı mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan sınıf öğretmenleri takip ettiği görülmektedir. Mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde

Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunda “evet” katılım düzeyi ortalamasının en düşük olduğu belirlenmiştir.

Mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 11,40$; 6-10 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,11$; 11-15 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,17$; 16-20 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,63$ ve 21 ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,60$ 'tır. Farklı mesleki kıdemi olan öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Mesleki kıdemi farklı olan sınıf öğretmenleri arasından “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutunda “kısmen” katılım düzeyi ortalamasının, mesleki kıdemi 16-20 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin en yüksek olduğu belirlenmiştir. Aralarında az bir farkla “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutunda “kısmen” katılım düzeyi ortalamasının mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin de yüksek olduğu görülmektedir. Buradan da mesleki kıdemi fazla olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde daha olumlu olduğu bulgusuna ulaşılabılır.

Mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamından aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 55,00$; 6-10 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 52,17$; 11-15 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 52,02$; 16-20 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 52,46$ ve 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 50,70$ 'tir. Farklı mesleki kıdemi olan öğretmenlerin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğine ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğine ilişkin “kısmen” düzeyinde katılım puanlarının ortalamasının en yüksek olduğu, mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğine ilişkin “kısmen”

düzeyinde katılım puanlarının ortalamasının en düşük olduğu belirlenmiştir. Bunun nedeni; mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin, yani genel olarak düşünürsek yeni mezun sınıf öğretmenlerinin eğitim fakültelerinden mezun olmaları ve eğitimde kalitenin daha fazla yükselmesi olabilir. Mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin müzelerde eğitime ilişkin görüşlerinin puan ortalamalarındaki düşüklüğünün nedeni olarak, mesleki kıdemi fazla olan sınıf öğretmenlerinin farklı alanlardaki okullardan mezun olmaları ve bu öğretmenlerin eğitimde daha çok geleneksel yöntemi benimseyerek uygulamaları gösterilebilir.

Tablo15. Mesleki kıdeme göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Mesleki kıdem	N	Sıra ortalaması	Sd	X ²	P	Anlamlı fark
Müz. Eğt. Etkisi	1-5 yıl	20	179,82	4	12,598	,013*	1-5 yıl/21 ve üzeri
	6-10 yıl	47	135,20				1-5 yıl/11-15 yıl
	11-15 yıl	41	127,16				1-5/6-11
	16-20 yıl	78	141,76				16-20/21 ve üzeri
	21 yıl ve üzeri	80	116,12				
Müz. Eğt. Beklenti	1-5 yıl	20	144,15	4	4,339	,362	
	6-10 yıl	47	136,01				
	11-15 yıl	41	149,84				
	16-20 yıl	78	132,94				
	21 yıl ve üzeri	80	121,53				
Müz. Kişisel Gelişim Etkisi	1-5 yıl	20	125,10	4	6,548	,162	
	6-10 yıl	47	117,19				
	11-15 yıl	41	118,95				
	16-20 yıl	78	143,96				
	21 yıl ve üzeri	80	142,44				
Müz. ve Müz.de Eğt	1-5 yıl	20	173,05	4	9,290	,054	
	6-10 yıl	47	135,68				
	11-15 yıl	41	130,57				
	16-20 yıl	78	139,75				

---

21 yıl ve üzeri	80	117,74
-----------------	----	--------

---

*p<0,05

Sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutu puanları arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($X^2=12,598$; $p<0,05$). Elde edilen bu farklılıkların hangi mesleki kıdem düzeyleri arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırma sonuçları ve grup sıra ortalamaları dikkate alındığında bu farklılığın mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan öğretmenlerle (SO=179,82) ile 6-10 yıl (SO=135,20), 11-15 yıl (SO=127,16), 16-20 yıl (SO=141,76) ve 21 yıl ve üzeri (SO=116,12) olan öğretmenler arasında mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan öğretmenler lehine olduğu tespit edilmiştir. Mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin, mesleki kıdemi fazla diğer sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerine oranla daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutları puanları arasında ve “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamı puanları arasında mesleki kıdeme göre anlamlı fark yoktur ($p>0,05$).

5.6. Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Okutulan Sınıfa Göre Puanlar Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?

Öğretmenlerin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında okutulan sınıfa göre anlamlı farklılığın olup olmadığı Kruskal Wallis testi ile sınanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin okutulan sınıf seviyesine göre katılım düzeyleri incelenmiştir.

Tablo 16. Okutulan sınıf Değişkenine ilişkin Betimsel İstatistikler

	N	$\bar{X}$	Std. sapma	En küçük değer	En büyük değer	Katılım Düzeyi	
Müz. Eğt. Etkisi	I.sınıf	86	18,88	4,20	11,00	28,00	Kısmen
	II. sınıf	80	19,33	4,28	11,00	30,00	Kısmen
	III.sınıf	52	20,04	4,68	11,00	30,00	Kısmen
	IV.sınıf	48	19,79	3,99	12,00	29,00	Kısmen
Müz. Eğt. Beklenti	I.sınıf	86	20,92	3,13	10,00	24,00	Evet
	II. sınıf	80	21,39	2,76	11,00	24,00	Evet
	III.sınıf	52	21,50	2,59	15,00	24,00	Evet
	IV.sınıf	48	20,94	2,44	16,00	24,00	Evet
Müz. Kişisel Gelişim Etkisi	I.sınıf	86	11,22	1,83	7,00	15,00	Kısmen
	II. sınıf	80	11,55	1,61	7,00	15,00	Kısmen
	III.sınıf	52	11,50	1,63	8,00	14,00	Kısmen
	IV.sınıf	48	11,58	1,79	7,00	15,00	Kısmen
Müz. ve Müz.de Eğt	I.sınıf	86	51,02	5,87	31,00	64,00	Kısmen
	II. sınıf	80	52,26	5,86	34,00	69,00	Kısmen
	III.sınıf	52	53,04	5,67	41,00	63,00	Kısmen
	IV.sınıf	48	52,31	5,74	39,00	65,00	Kısmen

Okuttuğu sınıf seviyesi 1. Sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X}=18,88$; 2. Sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 19,33$; 3. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin

puanların ortalaması $\bar{X} = 20,04$ ve 4. Sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 19,79$ 'dur. Farklı sınıfları okutan öğretmenlerin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Okuttuğu sınıf seviyesi 3. Sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyi katılım ortalamasının en yüksek olduğu, okuttuğu sınıf seviyesi 1. Sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyi katılım ortalamasının en düşük olduğu saptanmıştır.

Okuttuğu sınıf seviyesi 1. Sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “ Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 20,92$; 2. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 21,39$; 3. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 21,50$ ve 4. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 20,94$ 'tür. Farklı sınıfları okutan öğretmenlerin “ Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “evet” düzeyinde olduğu görülmektedir. Okuttuğu sınıf seviyesi 3. Sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “evet” düzeyi katılım ortalamasının en yüksek olduğu, okuttuğu sınıf seviyesi 1. Sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “evet” düzeyi katılım ortalamasının en düşük olduğu belirlenmiştir.

Okuttuğu sınıf seviyesi 1. Sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 11,22$; 2. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,55$; 3. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,50$ ve 4. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 11,58$ 'dir. Farklı sınıfları okutan öğretmenlerin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Okuttuğu sınıf seviyesi 4. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyi katılım ortalamasının en yüksek, okuttuğu sınıf seviyesi 1. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin

“Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyi katılım ortalamasının ise en düşük olduğu dikkatleri çekmektedir.

Okuttuğu sınıf seviyesi 1. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamından aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 51,02$; 2. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 52,26$; 3. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 53,04$ ve 4. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 52,31$ 'dir. Farklı sınıfları okutan öğretmenlerin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğine ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğine ilişkin okuttuğu sınıf seviyesi 3. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “kısmen” düzeyi katılım ortalamasının en yüksek olduğu görülmüştür. “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğine ilişkin okuttuğu sınıf seviyesi 1. sınıf olan sınıf öğretmenlerinin “kısmen” düzeyi katılım ortalamasının en düşük olduğu belirlenmiştir. 3.sınıf okutan sınıf öğretmenlerinin müzelerde eğitime ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu bulgusuna ulaşılabilir. 1.sınıf okutan sınıf öğretmenlerinin müzelerde eğitime ilişkin görüşlerinin farklı sınıflar okutan sınıf öğretmenlerine oranla katılım düzeyi ortalamasının düşük olduğu görülmektedir. Buradan da 1. sınıf okutan sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin diğer sınıf seviyelerini okutan öğretmenlere oranla daha olumsuz olduğu bulgusuna varılabilir.

Tablo17. Okutulan sınıf düzeyine göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

		N	Sıra ortalaması	sd	X ²	P
Müz. Eğt. Etkisi	I.sınıf	86	124,50	3	2,598	,458
	II. sınıf	80	132,42			
	III.sınıf	52	144,89			
	IV.sınıf	48	139,07			
Müz. Eğt. Beklenti	I.sınıf	86	130,33	3	2,559	,465
	II. sınıf	80	138,38			
	III.sınıf	52	142,78			
	IV.sınıf	48	121,00			
Müz. Kişisel Gelişim Etkisi	I.sınıf	86	123,06	3	2,469	,481
	II. sınıf	80	139,56			
	III.sınıf	52	136,50			
	IV.sınıf	48	138,84			
Müz. ve Müz.de Eğt	I.sınıf	86	121,30	3	3,600	,308
	II. sınıf	80	137,45			
	III.sınıf	52	144,92			
	IV.sınıf	48	136,40			

Sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyut puanları ile “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” puanları arasında okutulan sınıfa göre anlamlı fark yoktur ($p>0,05$).

5.7. Sınıf Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Medeni Duruma Göre Puanlar Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri arasında medeni durumlarına göre anlamlı farklılığın olup olmadığı Mann Whitney U testi ile sınanmıştır. Ayrıca evli ve bekâr sınıf öğretmenlerinin katılım düzeyleri incelenmiştir.

Tablo 18. Medeni Durum Değişkenine İlişkin Betimsel İstatistikler

Medeni durum		N	$\bar{X}$	Std. Sapma	Minimum	Maksimum	Katılım Düzeyi
Müz. Eğt. Etkisi	evli	247	19,30	4,29209	11,00	30,00	Kısmen
	bekar	19	20,79	4,02187	13,00	30,00	Kısmen
Müz. Eğt. Beklenti	evli	247	21,11	2,85223	10,00	24,00	Evet
	bekar	19	22,11	1,69623	19,00	24,00	Evet
Müz. Kiş. Gelişim Etk.	evli	247	11,47	1,76159	7,00	15,00	Kısmen
	bekar	19	11,16	,95819	9,00	13,00	Kısmen
Müz. ve Müz. de Eğt.	evli	247	51,87	5,89494	31,00	69,00	Kısmen
	bekar	19	54,05	4,40295	46,00	63,00	Kısmen

Evli sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 19,30$; bekâr sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 20,79$ ’dur. Hem evli hem de bekâr sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşleri, medeni durumuna göre incelendiğinde bekâr sınıf öğretmenlerinin “kısmen” düzeyinde katılım ortalamasının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumda bekâr sınıf öğretmenlerinin

“Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu düşünülebilir.

18.33 hayır

18.34 -25.67 kısmen

25.68-33 evet

Evli sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 21,11$; bekâr sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 22,11$ ’dir. Hem evli hem de bekâr sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “evet” düzeyinde olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşleri medeni durumlarına göre incelendiğinde, bekâr sınıf öğretmenlerinin “evet” düzeyindeki katılım ortalamasının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bekâr sınıf öğretmenlerinin “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu söylenebilir.

8-13.33 hayır

13.34-18.67 kısmen

18.68-24 evet

Evli sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 11,47$; bekâr sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 11,16$ ’dır. Hem evli hem de bekâr sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Evli sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin “kısmen” düzeyindeki katılım ortalamasının, bekâr sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin “kısmen” düzeyindeki katılım ortalamasından az

bir farkla yüksek olduğu saptanmıştır. Evli sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutuna ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu söylenebilir.

5-8.33 hayır

8.34-11.67 kısmen

11.68-15 evet

Evli sınıf öğretmenlerinin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamından aldıkları puanların ortalaması $\bar{X} = 51.87$; bekâr sınıf öğretmenlerinin puanların ortalaması $\bar{X} = 54,05$ 'tir. Hem evli hem de bekâr öğretmenlerin müzelerin eğitim amaçlı kullanımına ilişkin görüşleri “kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Bekâr sınıf öğretmenlerinin “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğine ilişkin “kısmen” düzeyindeki katılım ortalamasının yüksek olduğu belirlenmiştir. Bekâr sınıf öğretmenlerinin, evli sınıf öğretmenlerine göre müze eğitimine ilişkin daha olumlu düşündükleri bulgusuna ulaşılabilir. Bu durumun nedeni olarak; bekâr öğretmenlerin evli öğretmenlere göre daha az sorumluluk, daha fazla zaman ve enerjiye sahip olmaları söylenebilir.

24-40 hayır

40-56 kısmen

56-72 evet

Tablo 19. Medeni duruma göre Mann Whitney U testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Müz. Eğt.	evli	247	131,74	32539,50	1911,500	0,177
Etkisi	bekar	19	156,39	2971,50		
Müz. Eğt.	evli	247	132,05	32617,50	1989,500	0,263
Beklenti	bekar	19	152,29	2893,50		
Müz.Kiş.	evli	247	134,92	33325,00	1996,000	0,270
Gelşm Etk	bekar	19	115,05	2186,00		
Müz. ve	evli	247	131,51	32482,50	1854,00	0,127
Müz.de Eğt	bekar	19	159,39	3028,50		

Sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyut puanları ile “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” puanları arasında cinsiyete göre manidar fark yoktur ($p>0,05$).

BÖLÜM VI

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

6.1 Sonuç ve Tartışma

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerini belirlemek ve bu görüşlerin bazı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutlarına ve “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamına ilişkin görüşleri “kısmen” düzeyinde; “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutuna ilişkin görüşleri ise “evet” düzeyindedir.

Sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri kapsamındaki birinci alt problem incelendiğinde;

“Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutunda öğretmenler genel olarak,

➤ Gittikleri müzelerde eğitsel etkinlikleri içeren programların yapılmadığını düşünmektedirler. Güleç ve Alkış’ a göre (2003), öğretmenlerin yarısı müzelerde öğrencilerin eğitimine yönelik etkinliklerin uygulandığını düşünürken yarısı da bu etkinliklerin uygulanmadığını düşünmektedirler. Bu durum, araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Araştırma sonucuna göre öğretmenler;

➤ Müzelerimizde farklı yaş gruplarından çocuklar için yaşa uygun program sunulmadığını düşünmektedirler.

➤ Eğitim sürecinde gezi-gözlem ile eser ziyaretlerinin gerekliliğini belirtir. Eser ile ilgili bilgiler verilirken öğrenci seviyesine göre eğlendirici aktivitelerle desteklenerek kullanılan soru-cevap yöntemi; öğrencinin akıcı ve özgün düşünmesini sağlar. Aynı zamanda öğrencinin öğrenme seviyesi yükselir (Buyurgan, 2007; Akt; Gögebakan ve Buyurgan, 2013).

➤ Öğretmenlik eğitimi sırasında “Müze Eğitimi” ne ilişkin bilgiler almadıklarını belirtmişlerdir.

➤ Üniversitelerin, eğitim fakültelerinde ders dışı ortamların öğretim amaçlı kullanımı ve bu süreç içerisinde uygulanacak öğretim ile ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin nasıl yapılacağına dair bilgi ve becerileri içeren derslerin öğretmen adaylarına verilmesi faydalı olacaktır (Doğan, 2017).

➤ Müzelerimizde eğitim sınıfları bulunmadığını ve müzelerde eğitsel etkinliklerin yapılmadığını belirtmişlerdir.

“Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” alt boyutunda öğretmenler genel olarak,

➤ Müzeler ile okulların işbirliği içinde çalışması gerektiğini düşünmektedirler.

Kültürlerin doğru aktarılıp öğretilmesi, değerlerin bilinmesi ve özümsemesi, sanat eserlerinin korunması çağdaş sanat ve müze eğitimi anlayışının beraberinde getirdiği düşüncelerdendir. Bu tutum, bireylerin ve toplumların yaşam kalitesini artıracaktır. Dolayısıyla, okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar toplumun tüm kesimine hitap eden okullar ile müzeler arasındaki işbirliği artırılmalıdır (Uçar, 2014).

➤ Bir öğrencinin müzede sergilenen bir eser hakkında kendi duygu ve düşüncelerini yazması, o eser ile ilgili hikaye oluşturması, öğrencinin duyuşsal öğrenmesine katkı sağlayacağı gibi dil zekasını da geliştireceği hususunda olumlu düşünmektedirler.

➤ Müze eğitiminin çocuklarda estetik farkındalık yaratacağı ve bu farkındalığın gelişmesini sağlayacağı kanısında olduklarını belirtmişlerdir.

Okul öncesi öğretmenlerinin müzede en çok yaptıkları etkinlikler incelendiğinde, bu etkinlikler; çocukların gözlem yapmalarını sağlamak, sanat eserleri hakkında açıklamalar yapıp bilgiler vermek, müzelerde bulunan eserlerle ilgili bilgileri paylaşmalarını sağlamak, fotoğraf çekmek ve müzede ilgilerini çeken bir eserin resminin yapılmasını istemektir(Akman ve ark., 2015).

➤ Müzelerin araştırma merkezleri ve eğitim fakülteleri ile işbirliği içinde çalışmalarını gerektiğini düşünmektedirler.

➤ Müzelerde uygulanan etkinliklerin yaparak ve yaşayarak öğrenme yaklaşımına uygun olması gerektiği konusunda hemfikir olduklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin %80'i müzeleri eğitim amaçlı kullanmanın öğrenmeyi somutlaştırdığını, %60'ı kalıcı öğrenme sağladığını, %80'i ise öğrenmeyi eğlenceli kıldığını belirtmiştir (Çıldır, 2007).

“Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutunda öğretmenler genel olarak,

➤ Sanat müzelerinin, kişinin felsefi ve estetik bakış açısına olumlu katkıda bulunabileceğini düşünmektedirler.

➤ Müzeleri, kültürel ve toplumsal bağların kurulduğu iletişim ve etkileşim ile eğitimin sağlandığı yer olarak tanımlamaktadırlar.

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, mezun oldukları okul türü, okuttukları sınıf düzeyi ve medeni durum değişkenlerine göre “Müzelerin Eğitime Etkisi”, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler”, “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutları ile “Müzeler ve Müzelerde Eğitim” ölçeğinin tamamı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak, sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre “Müzelerin Eğitime Etkisi” alt boyutu puanları arasında mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan sınıf öğretmenleri lehine anlamlı fark bulunmuştur, “Müzelerde Eğitim Alanında Oluşan Beklentiler” ve “Müzelerin Kişisel Gelişime Etkisi” alt boyutları puanları arasında mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Mesleki kıdemi düşük olan sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin, mesleki kıdemi fazla olan sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerine oranla daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bunun nedeninin, meslekî kıdemi yüksek olan sınıf öğretmenlerindeki meslekî tükenmişlik düzeyinin meslekî kıdemi düşük olan sınıf öğretmenlerine oranla fazla olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Bu düşüncüyü, Akman ve ark. (2015), okul öncesi öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerini, 41 okul öncesi öğretmeni üzerinde yarı yapılandırılmış görüşmeler ile incelediği çalışmasında desteklemektedir.

Aynı zamanda Solmaz (2015), Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri ve uygulamalarını ortaya koymak amacıyla 8 öğretmen üzerinde yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirdiği araştırmasında, öğretmenlerin müze eğitimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinde cinsiyet değişkenine göre farklılaşmaya rastlanmamıştır. Ayrıca bu çalışmada; hizmet süresi 6 yıl olan yani meslekî kıdemi düşük olan katılımcı öğretmenin müze eğitimi uygulamalarında bilinçli olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı ve müze eğitimine ilişkin görüşlerinde meslekî kıdemi 1-5 yıl arası olan öğretmenlerin meslekî kıdemi yüksek olan öğretmenlere oranla daha olumlu düşündükleri belirlenmiştir.

Çıldır (2007), müzelerin yetişkin eğitimi açısından kullanılabilirliğini ve öğretmenlerin müzede yetişkin eğitime ilişkin görüşlerini incelediği araştırmasında, elde edilen sonuçlara göre görüşler arasında yaş, cinsiyet ve kıdem değişkenleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bu durum, araştırmanın sonuçlarıyla benzerlik gösterirken kıdem değişkeninde farklılık saptanmıştır.

6.2. Öneriler

Araştırma sonucuna göre şu öneriler geliştirilmiştir.

- Mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlere müze eğitimi ile ilgili hizmet içi seminerler verilmeli ve bu alanda mesleki kıdemi fazla olan öğretmenler ile mesleki kıdemi düşük olan sınıf öğretmenleri arasında entegrasyon sağlanmalıdır.
- Müzelerde eğitsel etkinlikleri içeren programlar uygulanmalıdır.
- Müzelerimizde farklı yaş gruplarından çocuklarımız için yaşa uygun programlar sunulmalıdır.
- Öğretmenlerin eğitimi hususunda, eğitim fakültelerinde “Müze Eğitimi” dersi özenli bir şekilde uygulamalı olarak verilmelidir.
- Müze eğitiminden verim alınabilmesi için; ülkemizdeki okullar ile müzeler girift olarak çalışmalı, her daim işbirliği içinde olmalıdırlar.

➤ Müzeler, araştırma merkezleri ve eğitim fakülteleri ile işbirliği içinde çalışmalıdırlar. Okul, araştırma merkezleri, fakülteler gibi eğitimin ana arterlerinin müzelerde buluşmaları sağlanmalıdır. Aynı zamanda; okul, araştırma merkezleri ve fakültelerde “Müzelerde Eğitim” alanındaki çalışmaların daha fazla yoğunlaştırılması gerekir.

KAYNAKLAR

- Abacı, O., (2005), Çocuk ve Müze, İstanbul, Morpa Kültür Yay.
- Akman ve ark., (2015), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşleri, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:28, Sayı:1, s: 97-115, <http://dergipark.gov.tr/uefad/issue/16702/173658> - Erişim Tarihi: 17/03/2017
- Akmehmet, T. K., (2008), Müzelerin Tarih Öğretiminde Nesne Merkezli Eğitim Etkinlikleriyle Kullanılması ve İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi, *Milli Eğitim Dergisi*
- Akyürek, T., (2011), İlköğretim 1. Kademe Görsel Sanatlar Dersinde Müze Eğitiminin Tarih ve Kültür Bilinci Oluşturmasındaki Önemi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimi Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı, (Y. Lisans Tezi)
- Bingöl, H. O., (2008), Fotoğrafta Sanal Gerçeklik ve Müzeler Yolu ile Sanat Eğitimine Katkıları (Anıtkabir, Anadolu Medeniyetleri Müzesi Uygulaması), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimi Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı, (Y. Lisans Tezi)
- Buyurgan, S. & Buyurgan U. ,(2012), Sanat Eğitimi ve Öğretimi, Ankara, Pegem Akademi Yay.
- Büyüköztürk, Ş., (2009), Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Ankara, Pegem Yayıncılık
- Çetin, Y. (2006), Eğitim Fakülteleri Sınıf Öğretmenliği Bölümü Lisans Programı Ders İçeriklerinde Doğa ve Kültür Varlıklarının Korunması, *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, Erişim Tarihi: 22/03/2015, <http://dergipark.gov.tr/ataunigsed/issue/2561/32989>
- Çetin, Y. ,(2002), Çağdaş Eğitimde Müze Eğitiminin Rolü ve Önemi, *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 8

- Çetin, Y., (2006), Eğitim Fakülteleri Sınıf Öğretmenliği Bölümü Lisans Programı Ders İçeriklerinde Doğa ve Kültür Varlıklarının Korunması, *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, <http://dergipark.gov.tr/ataunigsed/issue/2561/32989> Erişim Tarihi: 05/01/2017
- Çıldır, Z., (2007), Öğretmenlerle Müzede Yetişkin Eğitimi-Feza Gürsey Bilim Merkezi Örneği- Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müze Eğitimi Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi)
- Çıldır, Z., Karadeniz, C., (2014), Müze, Eğitim ve Görsel Kültür Uygulamaları: Türkiye'deki Müzeler, *Amerikan Eğitim Araştırmaları Dergisi* , Cilt:2, Sayı:7, s: 543-551.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010), Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve LISREL Uygulamaları, Ankara, Pegem Yayıncılık.
- Demir, A., (2015), Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Müze Eğitimiyle İlişkilendirilen Kazanımların Gerçekleştirilmesine Yönelik Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Yaklaşımları (Tokat Örneği), Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, (Y. Lisans Tezi)
- Doğan, C. D., (2017), Müzelerin Eğitim Ortamı Olarak Kullanılması: Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 16, Sayı: 60, s: 234-248, <http://dergipark.gov.tr/uefad/issue/16677/173281-> Erişim Tarihi: 02/04/2017
- Egüz, Ş.& Kesten, A., (2012), Sosyal Bilgiler Dersinde Müze ile Eğitimin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Samsun İli Örneği, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 1, s: 81-103
- Ekelik, H. G. , (2010), Sosyal Bilgiler Dersinde Müze Faaliyetlerinin Programlanması (Konya Müzeler Örneği), Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı (Y. Lisans Tezi)

- Erdoğan, T., (2003), Türkiye'deki Arkeoloji Müzelerinde Yapılan Faaliyetler-Dönem Projesi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Ertürk N., Uralman H. ,(2012), Müze Biliminin ABC'si, İstanbul, Ege Yay.
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E., (2006), How to Design and Evaluate Research in Education, Boston, McGraw-Hill.
- Gögebakan, Y.& Buyurgan, S., (2013), Öğrencilerin Kültür Varlıklarını Tanıma ve Sahip Çıkma ile İlgili Kazanımlarını Gerçekleştirme Bakımından Görsel Sanatlar ve Sosyal Bilimler Derslerinin İlişkilendirilmesi, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 23, Sayı:1, s: 191-205
- Güleç, S.& Alkış, S., (2003), Sosyal Bilimler Öğretiminde Müze Gezilerinin İletişimsel Boyutu, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: XVII, Sayı: 1
- Güler, A. (2011), Planlı Bir Müze Gezisinin İlköğretim Öğrencilerinin Tutumuna Etkisi, *Elementary Education Online*, 10(1), 169-179, <http://dergipark.gov.tr/ilkonline/issue/8593/106855-> Erişim Tarihi: 27/01/2014
- Gürkan, T. , (2004), İlköğretim II. Kademedeki Müze Eğitiminin Önemi Üzerine Araştırma, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Bilim Dalı, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı (Y. Lisans Tezi)
- Hisar, Ş. A. ,(2010), Türk Müzeciliği, İstanbul, Yapı Kredi Yay.
- Kapan, Y. S., (2011), Müzelerin Yetişkin Eğitiminde Kullanılmasına Yönelik Bir Program Denemesi-Rahmi Koç Müzesi İletişim Araçları Örneği, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Halk Eğitimi Bilim Dalı, (Y. Lisans Tezi)
- Karasar, N.. (2011), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara, Nobel Akademi Yay.
- Koçak, K. S., (2010), İlköğretim Görsel Sanatlar Eğitimi Dersindeki Müze Etkinliklerine Yönelik, Öğrenci, Öğretmen ve Müze Yetkililerinin Görüşleri, Gazi

Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Resim Bölümü, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Mesleki Resim Eğitimi Bilim Dalı, (Y. Lisans Tezi)

Mercin, L.& Özsoy, V., (2003), Sanat (Resim) Eğitiminde Müzelerin Kullanılmasında İlgili Kurum ve Kuruluşların Karşılıklı Görev ve Yükümlülükleri, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 3

Mercin, L., (2002), Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Müzelerin Sanat (Resim) Eğitimi Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Yönetici ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı , Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı, (Y. Lisans Tezi)

Müzecilikte Yeni Yaklaşımlar Küreselleşme ve Yerelleşme, 2000, İstanbul, Numune Matbaacılık.

Okvuran, A. (2012), Müzede Dramanın Bir Öğretim Yöntemi Olarak Türkiye'de Gelişimi, *Eğitim ve Bilim*, Cilt 37, s:166

Onur, B. (2012), Çağdaş Müze Eğitim ve Gelişim, Ankara, İmge Kitabevi Yay.

Onur, B. (2013), Müze ve Oyun Kültürü, Ankara, İmge Kitabevi Yay.

Oruç, S.& Altın B.N., (2008), Müze Eğitimi ve Yaratıcı Drama, *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 3, s: 125-141

Özdamar, K. (1999), Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi, 2.bs., Eskişehir, Kaan Kitabevi.

Özkasım, H. & Ögel, S. , (2005), Türkiye'de Müzeciliğin Gelişimi, *İTÜ Dergisi*, Cilt:2, Sayı:1, s: 96-102

Öztürk, Ş., (2002), Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, Sayı: 32, s: 470-484

San, İ., Eğitim ve Müze Semineri (18-21 Ekim 2007) , Ankara, Kök Yay.

Shaw, W. , (2004), *Osmanlı müzeciliği*. (E. Soğancılar, Çev.) İstanbul: İletişim Yay.

- Solmaz, K. , (2015), Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Müze Eğitimine Yönelik Görüşleri ve Uygulamaları, *Tunceli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 4, Sayı 7, s: 40-54
- Şahan, M., (2005), Müze ve Eğitim, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt:3, Sayı:4, s: 487-501
- Tabachnick, B., G.,Fidell, L. S. (2007), Using Multivariate Statistics, 6th Edition, Pearson International Edition.
- Tavşancıl, E., (2010), Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi, Ankara, Nobel Yayıncılık.
- Tezbaşaran, A. A., (2008), Likert Tipi Ölçek Hazırlama Kılavuzu (Elektronik Sürüm), Mersin, Türk Psikologlar Derneği.
- Uçar, A., (2014), Sanat Eğitiminde Müzelerin Eğitimsel Roller ve İşlevleri, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* ,Cilt: 14, Sayı: 1, s: 107-117 , <http://dergipark.gov.tr/aibuefd/issue/1502/18187> - Erişim Tarihi: 25/03/2016
- Utku, Ç.,(2008), İlköğretim 5. Sınıf Düzeyi Sanat Eğitiminde, Müze Eğitiminin Öğrencilerin Tutumlarına Etkisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimi Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı, (Y. Lisans Tezi)
- Yılmaz, K.& Şeker, M. , (2008), İlköğretim Öğrencilerinin Müze Gezilerine ve Müzelerin Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılmasına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, Sayı: 9, s: 25
- Zilcioğlu, Ş. (2008) Çocuk Müzeleri ve Müze Eğitimi, Ankara, Ürün Yay.

İNTERNET ADRESLERİ

<http://kelimeler.net/AGRAND%C4%B0SMAN-kelimesinin-anlami-nedir> /

Erişim Tarihi- 05/02/2016

<http://www.ansiklopedi.biz/ansiklopedi/uluslararası-muzeler-konseyi-nedir> /

Erişim Tarihi- 15/02/2016

<http://www.ataturkilkeveinkilaplari.com/ataturkun-hayati/dil-tarih-cografya-fakultesi-ne-zaman-kuruldu.html> /Erişim Tarihi/ 27/10/2016).

<http://www.bilkentholding.com.tr/IcerikSayfalari.aspx?KodStr=hizmetler/bilke-nt-kultur-girisimi-bkg/> Erişim Tarihi- 20/05/2016

<http://www.bkg.com.tr> / Erişim Tarihi- 20/05/2016

http://www.istanbulmodern.org/tr/etkinlikler/muzeler-konusuyor/muzeler-konusuyor-konugumuz-almanya_1819.html / Erişim Tarihi- 25/05/2016

http://www.sabah.com.tr/turizm/2014_01/07/turkiyenin-ilk-yatili-muzesi /

Erişim Tarihi- 07/01/2014

<http://www.turkcebilgi.com/amfora> /Erişim Tarihi- 15/02/2016

<http://www.turkcebilgi.com/kolaj> / Erişim Tarihi- 15/02/2016

www.görselsanatlar.org/muzeler-ve-muze-egitimi/muze-turleri/ (Erişim tarihi- 05/07/2016)

EKLER**EK-1: ÖLÇEK (DENEME FORMU)****EK-2: ARAŞTIRMA İZİN BELGELERİ****EK-3: ÖLÇEK (2. UYGULAMA)**

EK -1: ÖLÇEK (DENEME FORMU)

ANKET

Sayın Meslektaşım,

Bu anketin uygulanma amacı, "Sınıf Öğretmenlerinin Müzelere ve Müzelerin Eğitim Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu yüksek lisans tezi için gerekli bilimsel verileri toplamaktır. Bu amaçla siz değerli eğitimcilerimizin görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırmanın amacına ulaşması için, anket maddelerinin düşüncelerinizi yansıtabilecek şekilde samimi bir dille cevaplandırılması büyük önem taşımaktadır.

Anketimiz iki bölümden oluşmaktadır. I. bölümde "Kişisel Bilgiler", II. bölümde "Müzelere ve Müzelerin Eğitim Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Görüşler" yer almaktadır.

Anketi doldurmak amaçlı ayıracağınız zaman ve değerli katkılarınız için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Sınıf Öğretmeni Elif GÜRBÜZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü /KONYA

I. BÖLÜM -KİŞİSEL BİLGİLER

- 1) Cinsiyetiniz 1( ) Bayan 2( ) Bay
- 2) Yaş aralığınız 1( ) 21-29 2( ) 30-39 3( ) 40-49 4( ) 50 ve üzeri
- 3) Mezun olduğunuz okul 1( ) Eğitim fakültesi
2( ) Eğitim enstitüsü
3( ) Yüksek lisans-doktora
4( ) Diğer.....(Yazınız.)
- 4) Mesleki kıdeminiz 1( ) 1-5 yıl
2( ) 6-10 yıl
3( ) 11-15 yıl
4( ) 16-20 yıl
5( ) 21 yıl ve üzeri
- 6) Medeni durumunuz 1( ) Evli 2( ) Bekar
- 7) Kaçınıncı sınıfları okutuyorsunuz? 1( ) I. sınıf 2( ) II. Sınıf
3( ) III. sınıf 4( ) IV. sınıf
- 8) Okuldaki göreviniz 1( ) Yönetici 2( ) Öğretmen

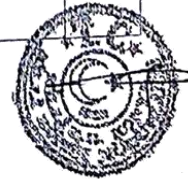

II.BÖLÜM-MÜZELERE VE MÜZELERİN EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER

		Evet 3	Kısmen 2	Hayır 1
	Aşağıda müzelere ve müzelerin eğitim amaçlı kullanılmasına ilişkin verilen ifadeleri okuduktan sonra size uygun gelen seçeneğin altındaki kutucuğa "X" işaretini koyarak görüşünüzü belirtiniz.			
01	Müze, kültürel ve toplumsal bağların kurulduğu iletişim ve etkileşim ile eğitimin sağlandığı yerdir.			
02	Ülkemizdeki müzelerde eğitim mümkündür.			
03	Müzeler, günümüze ayak uyduramamış ve geride kalmıştır.			
04	Müzeler, kişinin kendine olan güvenini ve benlik saygısını artırır.			
05	Sanat müzeleri, kişinin felsefi ve estetik bakış açısına olumlu katkıda bulunur.			
06	Müzeler, çağdaş görünümü ve eğitimi ile daha çok ziyaretçi çeker.			
07	Müzelerimizde eğitim amaçlı teknoloji kullanılmaktadır.			
08	Müzelerimizde eğitim sınıfları mevcuttur ve eğitsel etkinlikler bu sınıflarda yapılmaktadır.			
09	Ülkemizdeki çocuk müzelerinin sayısı artırılmalıdır.			
10	Müzelerimiz ziyaretçilerin gereksinimleri ve tercihleri hakkında araştırma yaparak çok iyi hizmet sunmaktadırlar.			
11	Öğrencilerimle beraber müze gezisine katıldım.			
12	Genellikle derslerimi işlerken müzelerden faydalanmışım ve faydalanırım.			
13	Müzelerde, müze eğitimcileri bizlere ve öğrencilerimize eğitsel açıdan yardımcı oluyorlar.			
14	Müze ziyareti öncesinde, gideceğim müzede sergilenen eserler hakkında ön bilgi edinirim.			
15	Müze ziyareti esnasında, sergilenen eserleri dikkatle inceler, onlara ait bilgileri okurum.			
16	Tarihi müze ziyaretleri esnasında, müzede sergilenen tarihi objeleri kullanmış olan insanları ve yaşam şartlarını hayal edip heyecan duyarım.			
17	Müze ziyareti sonrasında gördüğüm objelerle ilgili öz-değerlendirme yaparım.			
18	Müzelerden genellikle Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi için yararlanılabilir.			
19	Müzelerde yapılan etkinlikler yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımına uygun yapılmalıdır.			
20	Ülkemizdeki müzelerde, müze deneyimleri yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımına uygun yapılmaktadır.			
21	Müzede öğrenme ile öz-biçimlendirme(kendi kendini oluşturma, eğitime) mümkün olabilir.			
22	Gittiğim müzelerde yaratıcılığımı ortaya koyan, düşüncelerimi ve yaratıcılığımı beni de içine alan eğitsel etkinlikleri içeren programlar yapıyor.			
23	Müzelerde ziyaretçilerin yaratıcılıklarını sergileyecek, öğrenmelerini bireyselleştirerek onlara yeni değerler katacak etkinliklerin ve projelerin yapılması müzeye olan ilgiyi artıracaktır.			

Aşağıda müzeler ve müzelerin eğitim amaçlı kullanımına ilişkin verilen ifadeleri okuduktan sonra size uygun gelen seçeneğin altındaki kutucuğa "X" işaretini koyarak görüşünüzü belirtiniz.		Evet 3	Kısmen 2	Hayır 1
24	MEB'in müzeler ile işbirliğini ve müze eğitimi konusundaki çalışmalarını yeterli bulmuyorum.			
25	Yaptığım müze ziyaretlerinin bana yeni değerler katarak verimli bir öğrenme sağladığımı düşünüyorum.			
26	Müze gezisinden sonra müze dükkanına girip olanaklarım dahilinde müzeye has nesne ya da yayın malzemesi alırım.			
27	Müze dükkanlarının çok da önemli olmadığını ve tamamen ticari amaçla işletildiğini düşünürüm, bu nedenle müze dükkanlarına pek uğramam.			
28	Müzelerimizde farklı yaş gruplarından çocuklarımız için yaşa uygun program sunulmaktadır.			
29	Müzeler, araştırma merkezleri ve eğitim fakülteleri ile işbirliği içinde çalışmalıdır.			
30	Ülkemizdeki müzeler, araştırma ve bilim merkezleriyle, eğitim fakülteleriyle işbirliği içinde çalışıp yaptıkları projeler ve uygulamalarla bizlere farklı öğrenme ortamları sunmaktadır.			
31	Müzelerimizde sergilenen objelerin içeriklerinin okul müfredatlarıyla örtüştüğünü düşünüyorum.			
32	Müze gezilerinde öğrencilerin öğrenmeleri için verilen zaman yeterlidir.			
33	Derslerimde müze ziyaretlerinden faydalanmayı düşünmem çünkü geleneksel öğrenme yaklaşımına uygunluğu sebebiyle faydalı olmamaktadır.			
34	Derslerimde müze ziyaretlerinden yararlanmayı düşünürüm çünkü keşfedici, yapılandırıcı öğrenme yaklaşımına uygunluğu sebebiyle faydalı olmaktadır.			
35	Öğretmenlik eğitimim esnasında "Müze Eğitimi"ne ilişkin bilgiler aldım.			
36	Müzeler ile okullar işbirliği içinde çalışmalıdır.			
37	Müzede bulunan bir eserin resmini ya da maketini yaptırmak öğrencinin psikomotor gelişimini sağlayacaktır.			
38	Müzede sergilenen bir eser hakkında öğrencinin duygu ve düşüncelerini yazması, o eser ile ilgili hikaye oluşturması öğrencinin duyuşsal öğrenmesinin yanı sıra dil zekasını da geliştirir.			
39	Müzeleri eğitim amaçlı kullanma konusunda yeterli bilgi ve deneyime sahip değilim.			
40	Müze mekanlarının sanal ortama taşınması müzeye gitme imkanı olmayan öğrenciler için olumlu bir gelişme olup ilgi çekici olabilmektedir.			
41	Müze eğitimi, çocuklarda estetik farkındalık yaratır ve bu farkındalığın gelişmesini sağlar.			
42	Müzelerimizde eğitim, aktif-keşfedici öğrenme yaklaşımına uygun dokunmalı ve etkileşimli öğrenme deneyimleriyle verilmektedir.			

EK-2: ARAŞTIRMA İZİN BELGELERİ

KONYA

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 48178250.302/-464
Konu : Elif GÜRBÜZ'ün
Anket İzni Hk.

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ: Müdürlüğünüzün 07.05.2013 tarih ve 71052239/300/826 sayılı yazısı.

Enstitünüz İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Elif GÜRBÜZ'ün "Sınıf Öğretmenlerinin Müzelere ve Müzelerin Eğitim Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu tezi kapsamındaki anket yapma isteği ile ilgili Konya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 06.06.2013 tarih ve 83688308/605.99/1261365 sayılı yazıları ekte gönderilmiştir. Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Tahir YÜKSEK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:
-Resmî Yazı(1 sayfa)
-Anket Formu(3 sayfa)

T.C.
KONYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 83688308/605.99/1261365

06/06/2013

Konu: Araştırma İzni

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 21/05/2013 tarihli ve 48178250.302/387 sayılı yazı

Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Elif GÜRBÜZ'ün "Sınıf Öğretmenlerinin Müzelere ve Müzelerin Eğitim Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu araştırmasını uygulama talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen ve onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen araştırmanın, Müdürlüğümüze bağlı okullardaki öğretmenlere uygulanmasında sakınca görülmemektedir.

Araştırmada Müdürlüğümüz tarafından onaylanarak gönderilen nüshalar kullanılacak olup sonucun CD ortamında iki nüsha olarak gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve adı geçene tebliğini arz ederim.

Mukadder GÜRSOY
İl Millî Eğitim Müdürü

EK:

1-Anket Formu(3 Sayfa)

Güvenli Elektronik İmza
Aste ile Ayarlar
06 HAZ 2013

Ahmet ERBEY
İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Memur

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır
Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 86f3-97a4-3f4c-a2a7-cc2a kodu ile yapılabilir.

Abdülaziz Mah. Atatürk Cad. 42040 Meram/KONYA
Tel : 0332 353 30 50 Faks : 0332 351 59 40
Web : <http://konya.meb.gov.tr>
E-Posta : konyamem@meb.gov.tr

Strateji Geliştirme:
Bilgi:F.GÖRES
Tel : 0332 353 30 50 /1319
istatistik42@meb.gov.tr

**II.BÖLÜM-MÜZELERE VE MÜZELERİN EĞİTİM AMAÇLI
KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER**

		Evet 3	Kısmen 2	Hayır 1
	Aşağıda müzelere ve müzelerin eğitim amaçlı kullanılmasına ilişkin verilen ifadeleri okuduktan sonra size uygun gelen seçeneğin altındaki kutucuğa “X” işaretini koyarak görüşünüzü belirtiniz.			
01	Müze, kültürel ve toplumsal bağların kurulduğu iletişim ve etkileşim ile eğitimin sağlandığı yerdir.			
02	Ülkemizdeki müzelerde eğitim mümkündür.			
03	Sanat müzeleri, kişinin felsefi ve estetik bakış açısına olumlu katkıda bulunur.			
04	Müzelerimizde eğitim amaçlı teknoloji kullanılmaktadır.			
05	Müzelerimizde eğitim sınıfları mevcuttur ve eğitsel etkinlikler bu sınıflarda yapılmaktadır.			
06	Müzelerimiz ziyaretçilerin gereksinimleri ve tercihleri hakkında araştırma yaparak çok iyi hizmet sunmaktadırlar.			
07	Genellikle derslerimi işlerken müzelerden faydalanırım.			
08	Müzelerde, müze eğitimcileri bizlere ve öğrencilerimize eğitsel açıdan yardımcı oluyorlar.			
09	Müzelerde yapılan etkinlikler yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımına uygun yapılmalıdır.			
10	Ülkemizdeki müzelerde, müze deneyimleri yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımına uygun yapılmaktadır.			
11	Gittiğim müzelerde eğitsel etkinlikleri içeren programlar yapılıyor.			
12	Müzelerde ziyaretçilerin yaratıcılıklarını sergileyecek, öğrenmelerini bireyselleştirerek onlara yeni değerler katacak etkinliklerin ve projelerin yapılması müzeye olan ilgiyi artıracaktır.			
13	Yaptığım müze ziyaretlerinin bana yeni değerler katarak verimli bir öğrenme sağladığını düşünüyorum.			
14	Müzelerimizde farklı yaş gruplarından çocuklarımız için yaşa uygun program sunulmaktadır.			

Aşağıda müzelere ve müzelerin eğitim amaçlı kullanılmasına ilişkin verilen ifadeleri okuduktan sonra size uygun gelen seçeneğin altındaki kutucuğa “X” işaretini koyarak görüşünüzü belirtiniz.		Evet 3	Kısmen 2	Hayır 1
15	Müzeler, araştırma merkezleri ve eğitim fakülteleri ile işbirliği içinde çalışmalıdır.			
16	Ülkemizdeki müzeler, araştırma ve bilim merkezleriyle, eğitim fakülteleriyle işbirliği içinde çalışıp yaptıkları projeler ve uygulamalarla bizlere farklı öğrenme ortamları sunmaktadır.			
17	Müze gezilerinde öğrencilerin öğrenmeleri için verilen zaman yeterlidir.			
18	Öğretmenlik eğitimim esnasında “Müze Eğitimi”ne ilişkin bilgiler aldım.			
19	Müzeler ile okullar işbirliği içinde çalışmalıdır.			
20	Müzedede bulunan bir eserin resmini ya da maketini yaptırmak öğrencinin psikomotor gelişimini sağlayacaktır.			
21	Müzedede sergilenen bir eser hakkında öğrencinin duygu ve düşüncelerini yazması, o eser ile ilgili hikâye oluşturması öğrencinin duyuşsal öğrenmesinin yanı sıra dil zekâsını da geliştirir.			
22	Müze mekânlarının sanal ortama taşınması müzeye gitme imkânı olmayan öğrenciler için olumlu bir gelişme olup ilgi çekici olabilmektedir.			
23	Müze eğitimi, çocuklarda estetik farkındalık yaratır ve bu farkındalığın gelişmesini sağlar.			
24	Müzelerimizde eğitim, aktif- keşfedici öğrenme yaklaşımına uygun dokunmalı ve etkileşimli öğrenme deneyimleriyle verilmektedir.			

NECMETTİN ERBAKAN
ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müdürlüğü

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Elif GÜRBÜZ	İmza:	
Doğum Yeri:	KONYA		
Doğum Tarihi:	05.01.1985		
Medeni Durumu:	Bekâr		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Mareşal Mustafa Kemal İ.Ö.O.		KONYA	1998
Lise	Dolapoğlu Anadolu Lisesi	Sayısal	KONYA	2002
Lisans	Selçuk Ün. Eğitim Fak.	Sınıf Öğretmenliği	KONYA	2007
Yüksek Lisans	N.E.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Sınıf Öğretmenliği	KONYA	2017
İş Deneyimi:	2007 yılında öğretmenlik mesleğine adım attım. Meslekte 10. yılımı çalışmaktayım.			
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Doç. Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ			
Tel:	0505 926 41 05			
Adres	Yazır Mah. Ufuk Sok. Köprülü Apt. No:3 Daire:7 Selçuklu/ KONYA			

